

KRONIKA PZKO 1998

STYCZEŃ 1998

„ROKIEM MŁODZIEŻY” proklamował Zarząd Główny i jego sekcje rok bieżący. Nie tylko rekrutacja nowych członków, ale przede wszystkim aktywizacja wszystkich młodych powinna przyczynić się do ożywienia działalności Związku. Mają temu dopomóc liczne młodzieżowe imprezy, otwarty dialog starszego pokolenia z młodymi, szeroko zakrojona pomoc młodym w podstawowych jednostkach – w Miejscowych Kołach PZKO.

NOWY DZIERŻAWCA – po spółce akcyjnej Dom Polski nowym dzierżawcą hotelu Piast na czas nieokreślony został od 1 stycznia b.r. Zdzisław Żyta, były dyrektor połączonych hoteli Dom Polski w Ostrawie i Piast w Cz. Cieszynie. Jego zastępcą jest Krystyna Mrózek. Wynajem ma charakter przejściowy do momentu uregulowania spraw własnościowych hotelu Piast.

KONKURS na dyrektora Biura ZG PZKO ogłosił 3 stycznia w GL Zarząd Główny PZKO. Podano warunki, jakie będą wymagane od kandydatów. Termin zgłoszeń do 20.1.b.r.

„SREBRNE SPINKI” – nagroda „Srebrnych Spinek” przyznawana jest przez konsula generalnego RP w Ostrawie za wybitne osiągnięcia artystyczne zaolziańskim twórcom od roku 1993. Kolejno otrzymywali je: w 1993 Władysław Sikora – pisarz, w 1994 poeci Renata Putzlacher i Wilhelm Przeczek, w 1995 pisarz Wiesław Adam Berger, w 1996 plastyk i muzyk Bronisław Liberda. Laureatem „Srebrnych Spinek” 1997 został malarz i rysownik z Karwiny inż. architekt Tadeusz Wratny. Nagrodę wręczył laureatowi konsul generalny RP w Ostrawie Bernard Błaszczak podczas przedświątecznego spotkania polskich środowisk twórczych w gmachu konsulatu.

ŚPIEWNIK DLA WSZYSTKICH autorstwa dr Józefa Wierzgonia, dzięki pomocy Śląskiego Oddziału Polskiego Związku Chórów i Orkiestr i Śląskiej Biblioteki Muzycznej w Katowicach, wyszedł w nakładzie 500 egzemplarzy, z tego 200 przeznaczonych dla Zaolzia. Zawiera 130 najpopularniejszych pieśni ludowych wraz z pieśniami współczesnej twórczości regionalnej (głównie Śląska Cieszyńskiego).

KONCERTY NOWOROCZNE: w Nawsiu , w Domu PZKO koncertowała 3.1. „Melodia” – chór żeński Miejscowego Koła. Dyrgowała Aleksandra Trefon – Paszek. W Karwinie Frysztacie, między innymi, występował męski chór „Hejnal – Echo” z frysztackiego Koła PZKO, pod kierownictwem Jadwigi Karolczyk.

DWIE PUBLIKACJE „ Dom Robotniczy Sucha Górna” i „Miejscowe Koło PZKO” zredagował przewodniczący Sekcji Historii Regionu mgr Otokar Matuszek. Pierwszą wydał Urząd Gminny, drugą Miejscowe Koło PZKO. Bilans dorobku górnosuskiego Koła w minionym pięćdziesięcioleciu przedstawia się imponująco. Autor oparł się o bogatą dokumentację o działalności Koła , jego zespołów. Szczególną uwagę poświęca życiu tanecznemu i śpiewaczemu: Zespołowi Pieśni i Tańca „Suszenie”, chórowi mieszanemu „Sucha”, zespołowi wokalnemu „Gama”.

WERNISAŻ prac trzynieckiego plastyka Stanisława Krausa (ur. 1926), miał miejsce 7.1. w Bibliotece Regionalnej w Karwinie - Frysztacie. S. Kraus wytworzył własny styl, niezależny od mody. Już od r. 1950 angażował się w SLA. Ponad 40 lat prowadził w Trzyńcu kółko malarskie. Od 50 lat obecny w życiu kulturalnym Śląska Cieszyńskiego, ostatnio niedomaga ze zdrowiem.

„BAL GOROLSKI” organizowany przez zespół „Górole” i MK PZKO z Mostów k. Jabłonkowa, miał 10.1. swoją kolejną edycję, już XX, jubileuszową. Gościł wiele znanych osób ze świata kultury, byli przedstawiciele polskich konsulatów. Dla 500 balowiczów na ludowo grało 13 znakomitych folklorystycznych kapel ze Śląska, Moawy, Słowacji, Zakopanego. Tradycyjnie zabawa trwała do białego rana.

ZMARŁ 15.1. WIESŁAW ADAM BERGER, jeden z najwybitniejszych zaolziańskich prozaików. Urodzony 6.6.1926 w Ostrawie Przywozie, dzieciństwo przeżył w Błędowicach Dolnych. Wywieziony na prace przyfrontowe trafił do amerykańskich oddziałów. Kształcił się w gimnazjach polskich we Francji, na koniec w Orłowej. Pracował jako elektryk oświetlacz w ostrawskich teatrach. „Świerszcze w głowie”, „Zmysły”, „Most nad Łucyną”, „Byłem żołnierzem”, to tylko fragment z jego twórczości. Był kolejno członkiem Sekcji Literacko – Artystycznej PZKO, Zrzeszenia Literatów Polskich w RC, oraz Stowarzyszenia Literatów Polskich.

ZEBRANIE ZARZĄDU GŁÓWNEGO odbyło się 20.1. Omawiano na nim wyniki konkursów na dyrektora Biura ZG, na wynajęcie Formanki i Dziupli. Na stanowisko dyrektora nie zgłosił się żaden kandydat. Z kandydatami do wynajęcia Formanki i Dziupli trwają rozmowy. Wynik będzie przedstawiony po 31.1.98. Nie udało się też znaleźć fachowca do przeprowadzenia inwentaryzacji księgowości Biura ZG.

W ostatnim dniu stycznia na zebraniu zarządu spółdzielni Dom Polski zostanie przedstawione stanowisko ZG PZKO w sprawie hotelu Piast. Stanowisko zostało uchwalone po rozmowach ze Stanisławem Gletą, właścicielem TLS. Sytuację w Domu Polskim S.A. przedstawił obecny na zebraniu dr Tdeusz Siwek, prezes spółdzielni. Według jego relacji do Spółki DP ma przystąpić nowy udziałowiec, z którego wniesionym kapitałem zostaną uregulowane długi S.A. DP. Uchwalono, że ZG wystosuje list do inż. S. Glety z ofertą odkupienia hotelu Piast, co byłoby możliwe po realizacji weksla wystawionego przez Zarząd S.A. Dom Polski na rzecz ZG PZKO. W wypadku, że sprawa Piasta nie zostanie rozwiązana do 31.1.98, Zarząd Główny wystąpi na drogę sądową w celu unieważnienia Umowy o kupnie Piasta przez TLS. Na podstawie listu od Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, Zarząd Główny zgodził się na obciążenie hipoteką swoich budynków przy ulicy Strzelniczej i Bożka.

W drugiej części zebrania ZG omawiano sprawy wewnętrzny. Zaproprowano omówienie na najbliższym Konwencie Prezesów całorocznego kalendarza imprez. Ustalono skład delegacji ZG na spotkanie Towarzystwa Nauczycieli Polskich z przedstawicielami organizacji pracujących z młodzieżą, w celu omówienia współpracy w „Roku Młodzieży”, ogłoszonym przez PZKO.

SEKCJA KOBIEC działająca przy ZG PZKO zorganizowała 21.1. tradycyjne noworoczne spotkanie przedstawicielek Klubów Kobiet Miejskowych Kół. Oceniano działalność Sekcji w roku jubileuszowym, omawiano plany na rok bieżący. Działalność Sekcji i Klubów wysoko ocenił prezes ZG, składając podziękowanie na ręce przewodniczącej Henryki Żabińskiej. Następnego dnia, 22.1. swoje doroczne zebranie

sprawozdawcze miał CHÓR NAUCZYCIELI POLSKICH - zespół ZG PZKO. Chór nadal utrzymuje wysoki poziom artystyczny pomimo podeszłego wieku swych członków.

150 LAT TEMU (24.1.1848) urodził się Jan Kubisz, autor „Pamiętnika Starego Nauczyciela”, kultowa postać zaolziańskiej literatury. Wspomiano tę rocznicę na wielu przebiegających jeszcze zebraniach sprawozdawczych Miejscowych Kół, szczególnie w Gnojniku, 18.1. W Domu PZKO uczniowie miejscowej polskiej szkoły zaprezentowali program poetycki o życiu i działalności twórcy pieśni „Płyniesz Olzo”, przygotowany przez nauczycielkę Annę Pieter. Na uroczystości był obecny najmłodszy syn Andrzej z żoną i córką oraz dwoma wnuczkami. Pamięć „Starego Nauczyciela” uczciły też nasze polskie szkoły.

„BAL ŚLĄSKI” odbył się 23.1. w hotelu Piast. Tradycyjnie zorganizowało go mistrzowickie Koło PZKO i firma Equus. Bawiono się przy muzyce orkiestry „Smolań” i kapeli „Kamraci” z Błędowic, tańczył zespół ZG PZKO „Olza”. Występował znany w Polsce Rudi Schubert, wybierano miss „Balu Śląskiego” (Beata Siostrzonek, studentka Uniwersytetu Śląskiego w Ostrawie), była bogata loteria. Bawili się doskonale goście z Polski (z najrozmaitszych miejscowości) i Słowacji. Bal był znakomicie przygotowany a prowadził go Daniel Kadłubiec.

MISJĘ KONSULARNĄ ukończył z dniem 31 stycznia 1998 konsul generalny RP w Ostrawie Bernard Błaszczuk. Z dużym zrozumieniem przystępował do naszych zaolziańskich spraw, był częstym gościem w naszym życiu społecznym i kulturalnym. Kierowany przez niego Konsulat RP w Ostrawie był gościnnie dla polskich organizacji Zaolzia.

LUTY 1998

ZEBRANIA SPRAWOZDAWCZE za miniony rok przebiegają jeszcze w niektórych Kołach. Na przełomie stycznia i lutego odbyły się w Bystrzycy, Skrzeczoni i Lutyni Dolnej. Podsumowywano jubileuszowy rok 50 –lecia Związku i kondycję miejscowych Kół. W BYSTRZYCY Koło intensywnie współpracuje z miejscową polską szkołą (p. dyrektor Wanda Tomčala była obecna na zebraniu), czego efektem jest dobra praca zespołów „Łączka” i „Bystrzyca”, prowadzonymi przez nauczycielkę Marię Podzemną. Na zebraniu wystąpił chór szkolny prowadzony przez Danutę Cymerys i grupa wokalna – instrumentalna zespołu „Bystrzyca”. W ożywionej dyskusji oceniano pozytywne osiągnięcia Koła, jednak znalazły się też słowa krytyki (starszych), że szeregi PZKO –wców nie są zwarte. Krytykowano również niedostateczny nacisk przedstawicieli Koła na kierownictwo lokalnej telewizji, by w audycjach dotrzymywano dwujęzyczność i nie przekręcano polskich nazwisk i imion, co się często zdarza. Z okazji 50 – lecia uhonorowano zasłużonych członków i zespoły odznaczeniami związkowymi.

W SKRZECZONIU dużą aktywnością wykazały się zespoły: chór mieszany „Hasło”, taneczny, estradowo – kabaretowy „Andrusi”, teatralny „Świt”, kluby: Dziecięcy, Kobiet i Seniora. Najważniejszymi imprezami były: „Powitanie Wiosny”, festyn ogrodowy, uroczystości jubileuszowe, zawody sportowe dla młodzieży szkolnej. Koło współpracuje z PSP w Boguminie i Lutyni Dolnej. Kontynuowano bliską współpracę z Kołem Miłośników Grodkowa, „Hasło” występowało w Polsce. Na zebraniu

odznaczono Wpisem do Złotej Księgi PZKO Franciszkę Czerną oraz (in memoriam) Władysława Ożóga, Medalem 50 – lecia PZKO Konstantego Krzystka.

W LUTYNI DOLNEJ, gdzie Miejscowe Koło liczy 119 członków i nie posiada własnego lokalu, zorganizowano również kilka udanych imprez. Najaktywniejszym zespołem jest chór „Lutnia” z dyrygentem Alojzym Babińskim, który w roku jubileuszowym dał 22 koncerty w kraju i w Polsce. Brał udział w „Trojoku Śląskim”, Dniach Pszowa, koncertował w kościołach zaolziańskich i w Polsce. Liczy 36 śpiewaczek i śpiewaków. Najstarszą aktywną chórzystką jest pani Wanda Maroszczyk z Rychwałdu, licząca 87 lat. Chór „Lutnia” w tym roku obchodzi swoje 90 – lecie. W Kole aktywnie działa Klub Kobiet, dobrze układa się współpraca z Urzędem Gminnym, polską szkołą i przedszkolem.

KOŁO KARWINA – CENTRUM, które jako ostatnie wyprowadziło się ze starej Karwiny i znalazło przystań w świetlicy MK Karwiny - Nowego Miasta, również bilansowało swoją działalność. Ograniczała się ona do spotkań z prelekcjami, wycieczki krajoznawczej, smażenia jajecznicy i wigilijki. Kontakty z macierzystym Kołem utrzymują i wspierają go pozamiejscowi członkowie: MUDr Alojzy Bura z Nowego Jiczina wygłasza prelekcje, inż. Maria Shajs pomogła finansowo. Wspierający są również z innych odległych miejscowości: Jindřichów Hradec, Leszna, Cz. Cieszyn. To Koło liczące zaledwie 30 członków, którym przewodniczy inż. Stanisław Fierla, potrafiło wesprzeć powodzian kwotą 1750 koron.

W BOGUMINIE rok jubileuszowy okazał się bardzo trudny przede wszystkim z powodu lipcowej powodzi. Wyrządziła ona znaczne szkody materialne. Zniszczone zostało wszystko, co znajdowało się w suterenie: meble, wyposażenie kuchni, podłogi, wykładziny, instalacja elektryczna itp. Dzięki pomocy finansowej okolicznych Kół, organizowanej także przez Zarząd Główny, odnowiono sutereny na tyle, by Dom PZKO mógł być funkcjonalny. Koło liczy ok. 160 członków. Na zebraniu sprawozdawczym, które odbyło się 8.2. stwierdzono, że wobec wysiłkom zarządu nie udało się wyraźniej zaktywizować bazy członkowskiej. Jedynym aktywnie działającym zespołem jest Klub Kobiet pod kierunkiem Olgi Szmejowej. Dyskutowano o sytuacji hotelu Piast, o przyszłości Biura ZG. Gościem zebrania był męski zespół wokalny „Gama” z Suchoj Górnej, który wystąpił z około godzinowym koncertem popularnych pieśni, co było bardzo gorąco przyjęte przez zgromadzonych słuchaczy.

KONWENT PREZESÓW obradował 10.2 w sali hotelu Piast z udziałem 63 prezesów Miejscowych Kół. Prezes ZG przedstawił sprawozdanie z działalności Związku od ostatniego Zjazdu. Omówił główne zadania Prezydium i Rad. Informował o projektach na rok bieżący, które były wysłane do Ministerstwa Kultury RC, Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” w Warszawie i Ministerstwa Kultury i Sztuki RP. Wiceprezes J. Taraba przedstawił program największych imprez bieżącego roku, przy organizowaniu których planowany jest współdziałanie Zarządu Głównego. Wiceprezes B. Sołczyk zapoznał zebranych z działaniami na rzecz przywrócenia Piasta do własności PZKO: przed tygodniem była notarialnie podpisana umowa z S.A. Petrobenz z Warszawy o wejściu kapitałowym do S.A. Dom Polski, co umożliwi uregulowanie długu i odzyskanie Piasta na własność PZKO. Koszty z tym związane pokryje Dom Polski. Są podobno i inne oferty.

Wiceprezes Halina Gawlas przedstawiła analizę gospodarowania ZG PZKO. Budżet na rok bieżący będzie ujemny, będzie brakować pieniędzy na prowadzenie Biura. W związku z tym rozgorzała dyskusja na temat podniesienia składki członkowskiej. Ustalono, że składka zostanie podniesiona do wysokości 30.- koron i w całości

przeznaczona na potrzeby Biura Zarządu Głównego. Konwent Prezesów polecił Zarządowi rozliczenie się z tej kwoty, oraz szukanie innych źródeł finansowania.

ZEBRANIE kierownictw niektórych polskich organizacji, w tym ZG PZKO odbyło się 11.2. w siedzibie Towarzystwa Nauczycieli Polskich w sprawie ustaleń i koordynacji imprez kulturalnych i sportowych, w szczególności z udziałem dzieci szkolnych. Dotyczyło to zwłaszcza konkursów recytacji, teatrzyków dziecięcych „Talinki”, finału festiwalu piosenki dziecięcej, igrzysk zimowych (Zjazd Gwiazdzisty) i i lekkoatletycznych PSP. Organizatorem było TNP i PZKO. Ustalono podział zadań i odpowiedzialność organizacji.

UROCZYSTOŚCI 50 – LECIA PZKO w Śmiłowicach uświetniły chóry „Godulan” i „Ropica” na zebraniu sprawozdawczym 15.2. w odnowionej sali Urzędu Gminnego. Wystąpili również uczniowie PSP w Gnojniku. Koło śmiłowickie rozwijało w przeszłości bogatą działalność, posiadało chóry własne. Szczególnie znany był zespół teatru amatorskiego, który w latach 1948 – 1993 wystawił 43 sztuki, występując z nimi również w okolicznych miejscowościach. Aktualnie, członkowie Koła chociaż nie posiadają własnej świetlicy, pod kierunkiem prezes Ewy Barsony starają się ożywić działalność wracając do sprawdzonych imprez i angażując młodzież w odnowie teatru amatorskiego, odnosząc już pierwsze sukcesy. Warto zanotować, że 16. b.m. członkowie Koła przywitali serdecznie u siebie premiera RP Jerzego Buzka, który bawiąc na Śląsku Cieszyńskim, odwiedził w towarzystwie premiera RC Josefa Tošovského również swój dom rodzinny w Śmiłowicach.

DELEGACJA ZG: prezes J. Czap i wiceprezes Halina Gawlas wzięli udział w spotkaniu w konsulacie RP w Ostrawie z premierami RP – Jerzym Buzkiem i RC Josefem Tošovskim, razem z przedstawicielami innych polskich organizacji. Przedstawiciele PZKO ofiarowali premierom Leksykon PZKO.

ZEBRANIE ZARZĄDU GŁÓWNEGO odbyło się 17.2. W centrum uwagi były sprawy finansowe, przede wszystkim finansowanie Biura ZG. Prezes zapoznał zebranych z treścią listu, który ma być wystosowany do premiera J. Tošovskiego, w którym zwraca się uwagę na problemy finansowania w organizacjach społecznych, takich jak PZKO, zajmujących się kreowaniem kultury. Sugeruje się w liście potrzebę zmian systemu subwencjonowania takich organizacji. W dalszej części zebrania podkreślano potrzebę podniesienia opłat za wynajmowanie lokali przy ulicy Strzelniczej i na Bożka. Zarząd Główny podjął uchwałę o wynajęciu „Dziupli” grupie młodych ludzi, którzy chcą urządzić w niej polski klub młodzieżowy.

Dyrektor Biura przedstawił rozliczenie z dotacji jaką w ubiegłym roku otrzymał PZKO z Ministerstwa Kultury RC. Zatwierdzono przedstawiony przez inż. Halinę Gawlas projekt Regulaminu Wewnętrzny z uwzględnieniem wniesionych poprawek. Nic nowego nie zostało wniesione do sprawy hotelu Piast. Umowa S.A. Dom Polski podpisana z polską firmą Petrobenz pozostaje narazie na papierze, pieniądze nie wpłynęły.

„OSTATKI” zakończyły sezon karnawałowy w Gródku. Bal zwany „papuciowym” zgromadził 21.2. w miejscowym Domu PZKO licznych uczestników, których powitał starosta gminy i jednocześnie członek zarządu Koła inż. Jan Kawulok. Przybyli także goście z Pszczyzny, z którą Gródek utrzymuje partnerskie kontakty. Z programem artystycznym wystąpili tancerze trzynieckiego „Elanu”, humorystycznymi

opowieściami był obecnych Tadeusz Filipczyk. Muzykował zespół Homeless a obfity bufet przygotowały panie z Klubu Kobiet.

DYRYGENCI Zrzeszenia Śpiewczo – Muzycznego ZG PZKO na czele z prezesem Janem Hławiczką zostali zaproszeni przez konsula Piotra Szwarca na spotkanie, które odbyło się 24.2. w konsulacie generalnym RP w Ostrawie. Omawiano aktualne problemy śpiewactwa zaolziańskiego. Udział wzięli: Cezary Drzewiecki dyrygent trzynieckiego „Hutnika”, Aleksandra Trefon – Paszek, dyrygent nawiejskiej „Melodii”, Halina Goniewicz - Urbaś – rajckiego „Dźwięku, Beata Piłśniak – darkowskiej „Liry”, Leszek Kalina – „Collegium Canticorum” i Józef Wierzoń – karwińskiej „Przyjaźni”.

KLUB PROPOZYCJI działający przy Kole Centrum w Czeskim Cieszynie, kierowany przez Władysława Kristena, przygotował na 26 lutego ciekawe „Spotkanie z historią i dniem dzisiejszym stroju ludowego”. Wykłady na ten temat były dopełnione demonstracją strojów zarówno ze zbiorów, jak i współcześnie precyzyjnie odtworzonych. Stroje zademonstrowały dzieci z Rytmiki, tancerze zespołu „Olza” oraz członkinie Zespołu Pieśni i Tańca Ziemi Cieszyńskiej, jak również odtwórczynie tych pięknych ubiorów – hafciarki z Polski. Prezentowała to wszystko mgr Janina Marcinkowa – etnograf i choreograf ZPiT „Ziemi Cieszyńskiej”. Towarzyszyły jej hafciarki Michalina Prus i jej córka Urszula oraz Irena Rakowska. Na spotkaniu był również obecny złotnik z Cieszyna Wiktor Pieczonka, ostatni w Cieszynie „hoczkorz”, robiący do dzisiaj tradycyjne „hoczk” i srebrne pasy do kobiecego stroju cieszyńskiego. Sala Klubu PZKO na Bożka była przepełniona zainteresowanymi z obu stron Olzy.

MARZEC 1998

50 – LECIE TEATRU LALEK „BAJKA” ZG PZKO, świętowano 6 i 7 marca z udziałem małych i dużych sympatyków, byłych pracowników i współpracowników, gości z bliska i z daleka. W siedzibie „Bajki”, na poddaszu „Fasalówki” zespół przedstawił „Szewczyka Dratewkę” tak, jak przed 50 laty, tylko w nowej, uwspółcześnionej wersji. Jubileuszowy spektakl wyreżerował Grzegorz Lewandowski. Pierwszymi gratulantami byli przedstawiciele Teatru Cieszyńskiego Roman Rozbrój-dyrektor i Rudolf Moliński-kierownik Sceny Polskiej. Następnego dnia zespół „Bajki” wystawił sztukę w/g baśni H. Ch. Andersena „Królowa Śniegu” w reżyserii Marka Mokrowieckiego. Oprócz przedstawicieli ZG było wielu zacnych gości: Magdalena Gumkowska z Ministerstwa Kultury RP w Warszawie, pełniący obowiązki konsula generalnego RP w Ostrawie Piotr Szwarz, dawni pracownicy „Bajki” Janina Matuszczak, Władysław Sikora, Wilhelm Przeczek, kierownicy Bronisław Liberda, Franciszek Humel, współpracujący muzycy Leszek Wronka i Zbigniew Siwek. Wydana została okolicznościowa publikacja. Prezes ZG J. Czap przekazał aktorom odznaczenia związkowe. Okazją do wspomnień było spotkanie towarzyskie, które po sobotnim przedstawieniu zorganizowano w Teatrze Cieszyńskim, gdzie również w foyer teatru odbył się wernisaż wystawy jubileuszowej. Z okazji jubileuszu napłynęły też liczne listy gratulacyjne od osób, które nie mogły wziąć udziału w uroczystości, m.in. od prof. A. Stelmachowskiego, prezesa „Wspólnoty Polskiej”.

JUBILEUSZ „ŻUKOWIANKI”, małego zespołu wokalnego działającego przy Miejscowym Kole PZKO w Żukowie Dolnym, obchodzili członkowie tego Koła 15.3. w

restauracji „Pod dzwonkiem”. Na miłą uroczystość złożyły się najprzód występy dzieci z sibickiej PSP oraz występ członków teatru amatorskiego Miejscowego Koła, którzy odegrali sztukę autorstwa Władysława Niedoby „Wajca Feniksa” w reżyserii Haliny Wojnar. Aktorzy w przedstawionej komedii zaprezentowali się znakomicie zyskując aplauz publiczności. Także występ jubilatki - „Żukowianki” spotkał się z gorącym przyjęciem. Zespołowi akompaniowała na flecie Urszula Gaura, pieśniom towarzyszyły również wiersze recytowane przez Sonię Smugała. Całość przygotowała kiroowniczka zespołu i prezes Koła inż. Helena Gaura, która od lat jest motorem życia kulturalnego wsi.

UROCZYSTE ZEBRANIE SPRAWOZDAWCZE odbyło się 15.3. w Dąbrowej, bowiem w tych dniach minęło pół wieku od jego założenia (29.2.1948). Pierwszym prezesem wybrano wówczas Henryka Kubiczka. Obecny prezes inż. Aleksander Hanzel i sekretarz inż. Oton Wania pełnią swoje funkcje od 1975 r. Koło liczy aktualnie 101 członków. W szczytowym rozwoju było ich 240. Z sześciu niegdyś prężnych zespołów nadal pracuje aktywny Klub Kobiet pomagając zarządowi w organizowaniu imprez, z których należy wymienić wieczory świetlicowe, festyny, wycieczki krajoznawcze, Dzień Matek, bale, zabawy sylwestrowe. W trakcie uroczystości wiceprezes ZG Jerzy Taraba przekazał 8 członkom Koła odznaczenia związkowe. Wystąpiła z gratulacjami również starścina Dąbrowej inż. Květuše Szyroka oraz przewodniczący orłowskiego obwodu PZKO Władysław Orszulik. W koncercie popularnych melodii wystąpił męski zespół wokalny „Gama” z Suchej Górnej pod kierunkiem Ericha Paździory. Występ był bardzo gorąco przyjęty przez zgromadzonych.

ZEBRANIE ZG odbyło się 17.3. z udziałem 21 członków i prezesa Komisji Rewizyjnej. Dyrektor Biura poinformował o wizycie w Ministerstwie Kultury RC w następstwie odpowiedzi z Sekretariatu d.s. Narodowości na list Zarządu Głównego do premiera J. Tošovskiego w sprawie problemów związanych z finansowaniem Biura ZG. Odpowiedź była szybka i również rozmowy przeprowadzone 12.3. w Ministerstwie Kultury owocne. Dyrektor zapoznał zebranych z pozycjami, które obejmie dotacja dla PZKO, oraz kwotą przeznaczoną na płace dla realizatorów projektów. Przedstawił też zmiany, jakich dokonano w związku z tym w budżecie na rok bieżący.

W sprawie hotelu Piast nie doszło do postępu w negocjacjach z firmą Petro-Benz. ZG zapoznał się z ostateczną rekapitulacją podziału darów na powodzian z lipca 1997, które wpłynęły na konto ZG. Ofiarodawcy wpłacili łącznie 146 033 Kč. Zarejestrowano 96 darczyńców, w tym 26 M.Kół, 8 zespołów i instytucji, 2 grupy członków z Kół, które już dały dar, 60 indywidualnych lub rodzinnych. Największe szkody były w dzielnicy Bogumin – Szonychel. Wysokość kwot indywidualnych odszkodowań była, po przeprowadzonej wizji lokalnej prezesa ZG i prezesa Miejscowego Koła PZKO w Szonychlu Gerharda Brzeźniaka, przekazana dla 19 rodzin w łącznej kwocie 124 100 Kč., oraz na konto Miejscowego Koła PZKO w Boguminie 19 457, 10 Kč. Koszty bankowe prowadzenia konta powodziowego wyniosły 2 475,90 Kč.

Prezes ZG zapoznał zebranych z programami najbliższych imprez, których współorganizatorem jest Zarząd Główny.

ZG uchwalił odznaczenia związkowe dla MK Jabłonek, w tym najwyższe - Wpisy do Złotej Księgi Jana Szkandery, Antoniego Świerczka, Leonarda Guńki wraz z Medalem 50 – lecia, oraz dla MK Karwina Sowiniec-Wpis do Złotej Księgi Edwarda Krochmalnego.

„ANKI” dziewczęcy zespół śpiewaczy z MK PZKO w Błędowicach obchodził 5 – lecie działalności. Zespół stworzyła i kieruje nim Lidia Pawlas, nauczycielka (polnista) błędowickiej PSP a obecnie Gimnazjum z Polskim Językiem Nauczania w Czeskim Cieszynie. Dziewczęta śpiewały na szkolnych uroczystościach, ale przede wszystkim brały udział w kolejnych Festiwalach Piosenki Dziecięcej, zyskując ogromną popularność. Śpiewające dziewczęta – Iza Bałon, Danusia Chodura, Mariola Fryda, Jola Gałuszka, Magda Jedlička, Krysia Prymus, Krysia Roik, Magda Skurzok, Basia Suchanek – dziś są uczennicami polskich szkół średnich. Swój mały jubileusz „Anki” uczciły 21.3. koncertem w Domu PZKO w Błędowicach śpiewając piosenki polskie, popularne i młodzieżowe. Gościnnie z zespołem wystąpili jako soliści: ich dawna koleżanka Irka Polak i młodszy kolega Tomasz Suchanek, także laureaci Festiwalu Piosenki Dziecięcej. W opracowaniu muzycznym i aranżacji piosenek zespołowi pomagają Henryk Sumera, Zbigniew Siwek i Wiesław Farana.

POWITANIE WIOSNY tradycyjna impreza Miejscowego Koła PZKO w Skrzeczoniu odbyła się 21.3. w Domu PZKO i była dedykowana członkiniom Koła. Wystąpili: Klub Dziecięcy z wiązką wierszyków, piosenek i tańców w opracowaniu Danuty Chorzempa, następnie harcerze dolnolotyńskiego szczepla z piosenkami harcerskimi, wreszcie chór mieszany „Hasło” pod kierunkiem Ireny Szeliga. W drugiej części spotkania w imieniu panów okolicznościowe życzenia paniom, szczególnie Klubowi Kobiet kierowanemu przez Marię Ożóg, złożył Alojzy Ślądaczek wiceprezes Koła a cały zespół kabaretowo – estradowy „Andrusi” zadedykował paniom wiązkę humorystycznych piosenek i dowcipów. Po występie zespołu odbyło się spotkanie towarzyskie.

JUBILEUSZ 50 – LECIA obchodzili jabłonkowscy PZKO-wcy w niedzielę 22.3. w swoim Domu PZKO. Medalami za Zasługi w Dowód Uznania za Długoletnią Pracę w PZKO odznaczył prezes ZG Annę Martynek, Leonarda Guńkę, Józefa Kluza i Józefa Jachnickiego. Ponadto L. Guńka, Antoni Świerczek i Jan Szkandera zostali uhonorowani Wpisem do Złotej Księgi PZKO. W sumie związkowymi odznaczeniami uhonorowano ponad setkę członków Koła. Uroczystość uświetnili występami: ubiegłoroczny jubilat - 50 – latek, chór męski „Gorol” z dyrygentem Andrzejem Mozgałą, oraz Kapela Górska „Nowina” (kier. Krystyna Mruzek) i zespół taneczny „Nowina” pod kier. Sylwii Mrózek, dyrektorki miejscowej PSP. Podziwiano piękne pieśni i tańce śląskie, żywieckie i słowackie. Nie zabrakło poezji Władysława Młynka, Ewy Milerskiej, Henryka Jasiczka i Agnieszki Piegzowej. Historię Koła z jego początkami w „Czytelni”, jego 12 prezesów, innych wybitnych działaczy, najciekawsze imprezy z „Górskim Świętem” na czele, przedstawił Józef Jachnicki. Wszystkich, którzy dożyli „złotych godów” uhonorowano kwiatami i Leksykonami PZKO. Po koncercie spotkanie przebiegało mniej oficjalnie – Klub Kobiet przygotował wspaniałą gulasz i kołaczki, Tadeusz Filipczyk bawił gawędami i dowcipami.

FRYSZTACKI KLUB PROPOZYCJI zrodził się przy Miejscowym Kole PZKO w Karwinie Frysztacie. Powstał jako forum dyskusyjne – spotkania ludzi, którzy wymieniają swoje poglądy na aktualne problemy zaolziańskich Polaków. Pierwsze, robocze spotkanie odbyło się pod koniec lutego. Na 25 marca zaproszono przedstawicieli Kongresu Polaków Romualda Gąsiora, Romana Barona – członków Rady Polaków i Melchiora Sikorę, przewodniczącego Komisji Rewizyjnej. Spotkanie prowadził Stanisław Kondziołka. Dyskusja była poświęcona głównie sprawom młodzieży, jej zaangażowaniu w pracy społecznej. Mówiono o zadaniach Rady

Polaków i stosunku Kongresu Polaków do PZKO, o Komitecie Obwodowym i Komitecie Gminnym, jako jednostkach, które miałyby koordynować działalność Kół PZKO i Kongresu Polaków w terenie. Niestety, w dyskusji wzięło udział tylko kilkanaście osób.

WIELKANOCNE WYSTAWY to tradycyjny element działalności wielu Kół PZKO. Nie inaczej jest i w tym roku. Miejscowe Koło Trzyniec Łyżbice – Wieś, liczące 200 członków, zorganizowało w dniach 27 – 29 marca w świetlicy wystawę pod nazwą „Wielkanoc”. Zasluga to przede wszystkim Klubu Kobiet kierowanego przez Annę Sikorową. Na kilkunastu stołach przygotowano wielkanocne ozdoby: obrusy i serwetki z wielkanocnymi ornamentami, kompozycje wiosennych kwiatów i bazi, pisanki wykonane różnymi technikami, baranki, babki ozdobne i inne. Na miejscu można było spróbować wielkanocnych wypieków. Wystawa cieszyła się dużym powodzeniem, zwiedziło ją ponad 400 osób. Łyżbicki Klub Kobiet obchodzi w kwietniu b.r. 25 – lecie swego założenia. Założycielką i pierwszą przewodniczącą przez 9 lat była nieżyjąca już, Rozalia Staszko. W ciągu tych 25 lat zorganizowano wiele wystaw z tematyką pór roku, rodzinną itp. Klub Kobiet jest filarem działalności Miejscowego Koła Łyżbice – Wieś. Podobną wystawę zorganizowały panie z Klubu Kobiet przy MK PZKO Park Sikory w Czeskim Cieszynie, liczącym 160 członków. I tu zgromadzono własnoręcznie haftowane piękne obrusy, wielkanocne domowe wypieki a wszystko zostało przybrane wiosenną zielenią. Zwiedzających witał prezes Koła Bogdan Bubik i przewodnicząca Klubu Kobiet Jadwiga Kluz. Wystawę zorganizowano po raz pierwszy i naprawdę było co podziwiać. Tym większa szkoda, że było mało zwiedzających.

HIMALAJSKA EKSPEDYCJA – prelekcja na ten temat odbyła się 29.3. w Domu PZKO w Karwinie Starym Mieście. Miejscowe Koło współpracuje z alpinistami z Klubu Sportowego Banik 1 Maj Karwina. 12 członków sekcji zorganizowało w dniach od 1 września do 23 października 1997 ekspedycję w Himalaje, której celem miał być szczyt Makalu II (7640 m n.p.m.). Szczytu nie udało się osiągnąć, wyprawa dotarła do wysokości 7300 m n.p.m. Prelegentem był Wiesław Chrząszcz, jeden z uczestników wyprawy. Pokazał ciekawe przeżycia z Nepalu oraz zdjęcia ilustrujące wysokogórską wspinaczkę. Wyprawa odbyła się dzięki licznym sponsorom. Jednym z nich był również ZG PZKO.

JUBILEUSZOWE UROCZYŚCIE półwiecza MK PZKO w Olbrachcicach zamknięto dopiero 27 marca spotkaniem świetlicowym p.n. „Wiosenny kwiatek dla pań” nawiązując do listopadowej (1997) Akademii Jubileuszowej z okazji 50 – lecia MK PZKO. Uhonorowano odznaczeniami związkowymi i dyplomami 58 osób najbardziej aktywnych w pracy społecznej Koła. Między innymi Medalem za Zasługi odznaczono pośmiertnie Władysława Molendę (zmarł 6.2.1998), długoletniego dyrygenta olbrachcickich chórów, który prowadził olbrachcickie chóry męski i mieszany ponad 47 lat. Medal odebrała wdowa po dyrygencie. Artystyczny program spotkania wypełniły zespoły Koła.

ELIMINACJE KONKURSU RECYTACJI dla przedszkoli i uczniów klas 1 – 5 PSP odbyły się 25., 26., 30. i 31. 3. W PSP Cz. Cieszyn, Jabłonków, Trzyniec I i Karwina – Nowe Miasto. Organizatorem było Biuro ZG oraz dyrekcje i Macierz wymienionych szkół. W komisjach oceniających udział wzięli aktorzy Sceny Polskiej, „Bajki” i nauczyciele szkół z innych obwodów konkursowych. Ogólnie w eliminacjach uczestniczyło 184 dzieci w kategoriach: I – przedszkola, II – kl. 1 i 2, III – kl. 3 - 5.

SPRAWOZDAWCZE ZEBRANIE wędryńskich PZKO – wów odbyło się 29.3. w Czytelni – siedzibie Koła, które liczy ok. 800 członków. Koło należy do najaktywniejszych. Działa Klub Kobiet, Klub Młodych, Klub Seniora, zespoły: taneczny, śpiewaczy, teatralny, gimnastyczny, sportowy, instrumentalny. Prezesem jest Bogusław Raszka, młody, ale już bardzo doświadczony działacz, także członek ZG PZKO. Z pośród wielu wybitnych działaczy, którymi wędryńskie Koło zawsze się szczyciło, należy wymienić 85 - letniego Józefa Kaszpera, długoletniego (20 lat) prezesa i kronikarza, kierownika Klubu Propozycji, Jerzego Cienciałę (78) – reżysera teatru z 50 – letnim stażem, który wyreżyserował w Kole 75 sztuk teatralnych. Wędryński teatr amatorski obchodzi w tym roku 95 – lecie założenia a gimnastycy 93 rocznicę. O działalności Koła w roku minionym mówił prezes B. Raszka, w programie artystycznym wystąpiła młodzież pod kierunkiem Elżbiety Wania i Ireny Ondraszek oraz chór mieszany z dyrygentem Franciszkiem Hesem. Zebranie sprawozdawcze połączone było z kiermaszem polskich książek.

KWIECIEŃ 1998

OŻYWIONY RUCH w Domu Polskim im. Żwirki i Wigury w Cierlicku Kościelcu, gdzie gospodaruje Miejscowe Koło PZKO, zanotowano w 1. połowie kwietnia. 3.4. ponad 80 dzieci polskich szkół (z Jastrzębia – Zdroju) i szkół z Cierlicka rywalizowało w kolejnej edycji międzynarodowego turnieju w tenisie stołowym. Dzieci jastrzębskich szkół ponadto przedstawiły ciekawy program artystyczny.

Natomiast w niedzielę, 12.4. bawiono się w rytmie disco z zespołem czeskocieszyńskim „AV – Studio” na tradycyjnej „śmiergustówce”. Po północy nie zabrakło tradycyjnego oblewania dziewcząt wodą, do czego upoważniał „śmigus – dyngus”...

ZMARŁ 16.4. Tadeusz Błanik, ur. 14.3.1929, emerytowany profesor Polskiego Gimnazjum w Orłowej i Czeskim Cieszynie. Był lingwistą – uczył łaciny i niemieckiego. Śpiewał w wielu pezetkaowskich zespołach i chórach: w orłowskim „Haśle” – później ChNP, chórze mieszanym „Markłowice – Piotrowice”, zespole „Andrusi”. Najdłużej był solistą Zespołu Pieśni i Tańca „Olza”. Odznaczony Medalem Komisji Edukacji Narodowej oraz najwyższymi odznaczeniami związkowymi.

FINAL KONKURSU RECYTACJI zorganizowało 17.4. Biuro ZG i dyrekcja PSP w Cz. Cieszynie z udziałem 43 finalistów z przedszkoli i klas 1 – 5 PSP. Komisja oceniająca była złożona z aktorów Sceny Polskiej. Z tej okazji, w okolicznościowym koncercie wystąpiła w auli gimnazjum kapela ludowa „Zorómbek” Leszka Kaliny, gdzie przed publicznością zaprezentowali się również zwycięzcy poszczególnych kategorii.

KONCERT W GUTACH z okazji 50 – lecia Miejscowego Koła odbył się 19.4. w Domu PZKO. W programie artystycznym wystąpiła młodzież PSP z Gnojnika, chór mieszany „Godulan – Ropica” z dyrygentem Władysławem Cieślarem oraz gościnnie chór mieszany z Mazańcovic koło Bielska z dyrygentem Krzysztofem Przemykiem. Bardzo dobrze zaprezentowały się dzieci gnojnickiej szkoły pod kierunkiem dyrektorki Małgorzaty Rakowskiej i nauczycielki Nadieжды Siedlaczek. Po koncercie prezes Koła Jan Kantor odebrał w imieniu guckich pezetkaowców publikację Jana Brody „Guty”, w której autor, na podstawie zgromadzonej przez siebie jeszcze przed drugą wojną światową dokumentacji, opracował historię Gutów od 13. wieku po rok 1939.

Monografię przekazała prezesowi Kantorowi córka chorego aktualnie Jana Brody, obecna na uroczystości razem z matką Ewą i bratem Janem.

KLUBOTURNIEJ wzorowany na popularnej grze telewizyjnej urządziła 18.4. w Lesznej Dolnej PZKO – wska Rada ds. Młodzieży i Sportu. Wzięły w nim udział reprezentacje Kół z Orłowej Poręby, Orłowej Lutyni, Karwiny, Lesznej Dolnej, Gutów i Hawierzowa - Błędowic. Pytania były z różnych dziedzin: PZKO, Wyrazy obce, Świat lat 90., Geografia, Historia, Sport i Ciekawostki. Zawodnicy wykazali się solidną wiedzą, ale najslabiej odpowiadali na pytania dotyczące PZKO. Turniej prowadziła świetnie Barbara Bulawa, członek Rady. Zwyciężyła dziewczęca drużyna z Hawierzowa - Błędowic, popularne „Anki”, na drugim miejscu uplasował się zespół młodzieży z Gutów a na trzecim z Lesznej Dolnej. Nagrodę dla zwycięskiego zespołu – wczasy w Beskidach ufundowało Biuro Podróży Slestour. Pozostałe nagrody do konkursu ufundowały: Wydawnictwo „Olza”, PTŚ Collegium Cantorum, Kontakt, Zelmer, Coeximpo, Didakta, MAK, ZG PZKO i Barbara Bulawa. Całość organizacyjnie zabezpieczało MK PZKO w Lesznej Dolnej.

ZEBRANIE ZARZĄDU GŁÓWNEGO odbyło się 21.4., z udziałem redaktor naczelnej „Zwrotu” Elżbiety Strózczyk. Jednym z tematów była bowiem problematyka tego PZKO – wskiego miesięcznika. „Zwrot” odbiera aktualnie ok. 2000 prenumeratorów. Co roku ubywa czytelników, średnio ok.100. Przeciętny prenumerator starzeje się, nie udaje się dotrzeć do średniego i młodego pokolenia. Według zdania niektórych dyskutujących to nie cena, ale ogólne zubożenie na sprawy społeczne jest przyczyną odpływu czytelników. W przyszłym roku „Zwrot” będzie obchodził 50 – lecie założenia. Postanowiono tę problematykę wprowadzić na najbliższym Konwencie Prezesów a członkowie ZG zobowiązali się do omawiania problematyki „Zwrotu” na zebraniach Miejscowych Kół.

Następnie omawiano przygotowywane przez ZG imprezy kulturalne. Przewodniczący Rady ds. Młodzieży i Sportu Tadeusz Szkucik przedstawił najważniejsze imprezy młodzieżowe.

Dyskutowano też nad podjęciem odpowiednich kroków w sprawie hotelu Piast po ostatnim zebraniu Spółdzielni Ludowej Dom Polski (19.4.) i ostatnich zmianach w zarządzie Domu Polskiego S.A., gdzie prezesem został wybrany Tadeusz Wantuła a członkami Zarządu S.A. p. Tezova i Potr Sztuła.

W ostatniej części zebrania zatwierdzono odznaczenia dla MK w Gródku i wyznaczono delegacje na najbliższe imprezy.

WYSTAWA „POLACY NA ZAOLZIU” została zainstalowana w Muzeum Tragedii Żywocickiej w ramach współpracy ZG PZKO i Muzeum Ziemi Cieszyńskiej. Otwarcie nastąpiło 22.4. w obecności Andreja Sulitki, szefa Sekretariatu ds. Narodowości przy Urzędzie Rządu RC, dyrektorki Věry Tomolovej i przedstawicieli Muzeum w Cz. Cieszynie, dr Stanisława Zahradnika (autora ekspozycji) i członków Sekcji Historii Regionu, prezesa ZG oraz członków Komiteto Miejskiego PZKO w Hawierzowie.

„SUSZANIE” UCZCILI 45 – LECIE nowym programem „Tańczymy dla was”. Przedstawili go na koncercie 25.4. w górnosuskim Domu Kultury. Dorobek „Suszan” w ciągu 45 lat jest imponujący. Występowali wielokrotnie na wszystkich najważniejszych imprezach PZKO, zbierali laury w Strażnicy, Jugławii, Fancji, na X Światowym Festiwalu Polonijnych Zespołów Folklorystycznych w 1996 r. w Rzeszowie. Autorką scenariusza i reżyserem koncertu była kierowniczka zespołu Janina

Rzyman, która prowadzi zespół od 1967 roku. Na jubileuszowy program w pierwszej części złożyły się tańce cieszyńskie i z okolic Pietwałdu, widowisko „Prziszła wiosna” z tradycyjnym topieniem Marzanny, chodzeniem z „goiczkiem” i „śmiergustem”. W drugiej części zaprezentowano tańce czeskie, słowackie i polskie. Dużo oklasków zebrali soliści, szczególnie utalentowana Beata Czendlik. Wśród gości i gratulantów były władze gminy na czele ze starostą K. Siwkim, prezes ZG, delegacje wszystkich zaolziańskich zespołów folklorystycznych oraz przedstawiciele Bielskiego Centrum Kultury i Koła Macierzy Ziemi Cieszyńskiej z Katowic. „Suszenie” ponownie udowodnili, że należą do ścisłej czołówki pezetkaowskich zespołów. Zespołowi towarzyszy od 1987 roku kapela pod kierunkiem Leona Buławy.

„KAWIARENKA POD PEGAZEM” miała swoją pierwszą tegoroczną edycję 24.4. w jabłonkowskim Domu PZKO. Gościem był Andrzej Grabowski, poeta, prozaik i publicysta, znany przede wszystkim z twórczości dla dzieci. Będąc na naszym terenie spotkał się z nauczycielami w Polskim Centrum Pedagogicznym, uczniami PSP i Polskiego Gimnazjum w Cz. Cieszynie oraz uczniami PSP w Jabłonkowie. Na „kawiarenkowe” spotkanie przyszło, niestety, mało gości. Szczególnie odczuwalny był brak naszych literatów.

PRZEGLĄD MODY DZICIEJ zorganizowały 25.4. w Domu Polskim im. Żwirki i Wigury w Cierlicku Kościelcu panie z Klubów Kobiet Cierlicka – Centrum, Kościelca, Grodziszczka i Stanisławic. Przygotowały pokaz ubiorów dla dzieci i młodzieży na okres wiosny i lata. Stroje prezentowały dzieci z cierlickiego przedszkola oraz uczniowie i absolwenci szkoły. Imprezie towarzyszył program kulturalny w wykonaniu dzieci, wystawa prac plastycznych przedszkolaków i uczniów miejscowej PSP oraz prezentacja zdrowej żywności. Imprezie patronowała Sekcja Kobiet ZG PZKO.

ELIMINACJA dzieci zaolziańskich do Śląskiego Śpiewania została zorganizowana przez ZŚM i Biuro ZG 29.4. Udział wzięło 38 solistów, 10 duetów, 9 zespołów wokalnych oraz 2 chóry szkolne. Do finałowych eliminacji w Rybniku wytypowano około 100 dzieci. W finałowych eliminacjach 13.5. nasze dzieci zdobyły 6 pierwszych miejsc, dwa trzecie oraz 4 wyróżnienia.

MAJ 1998

WYSTAWA MAJOWA w Klubie PZKO na ul. J. Bożka, to tradycyjna 1. Majowa impreza czeskokieszyńskiego Koła Centrum. Tegoroczną wystawę zorganizował Klub Propozycji pod kierunkiem Władysława Kristena. W sali Klubu zaprezentowano obrazy cieszyńskiej malarki Stefanii Bojdy (wraz z rysunkami dzieci z prowadzonej przez artystkę grupy „plastusie”) oraz rzeźby i płaskorzeźby w drewnie twórcy ludowego Pawła Martynka z Milikowa. Oboje artystów wzięli udział w wernisażu wystawy, który odbył się dzień wcześniej podczas tradycyjnego spotkania w Klubie Propozycji. Wszystkim uczestnikom i zwiedzającym wystawa przypadła do gustu.

ZAINAUGUROWANO „Maj nad Olzą” 1.5. w darkowskim Parku Zdrojowym. Pierwszym zespołem ludowym, który wystąpił był czeskokieszyński „Slezan” pod kierunkiem Boleslava Slováčka i kapelą ludową Miroslava Kyjenki. Imprezę otworzyli Eugeniusz Matuszyński (Komitet Miejski PZKO w Karwinie) i MUDr Bogusław Skwarło (ordynator Państwowego Uzdrowiska Darków). „Slezan” zaprezentował

folklor dolański i cieszyński oraz Podbeskidzia. Pierwszomajowe popołudnie śpiewaczo – tanecznie – muzyczne rozpoczęła orkiestra dęta „Májovák” inż. Milana Bystronia z solistami. Organizatorem imprezy jest Miejski Komitet PZKO w Karwinie, Uzdrowisko Darków, Miasto Karwina i Zarząd Główny PZKO. Pierwszy tegoroczny koncert był bardzo udany, o czym świadczyły pochlebne opinie kuracjuszy i mieszkańców Karwiny.

W ZJEŹDZIE Chórów Słowiańskich w Katowicach 3.5. z udziałem chórów z Polski, Czech, Słowacji, Węgier, Ukrainy, Chorwacji, Litwy i Rosji wzięły udział zaolziańskie chóry „Melodia” z Nawsia i „Dźwięk” z Karwiny - Raju.

WYSTAWA ROBÓT RĘCZNYCH miała miejsce w nawiejskim Domu PZKO w dniach 8 – 10 maja. Była 8. z kolei, a poprzedziła ją długotrwała i pilna praca pań Zespołu Kobiet. Efektem tego było wiele pięknych eksponatów kunsztownej pracy ręcznej. Ponadto urządzono stoisko ze sprzedażą wyrobów przygotowanych przez panie oraz loterię. Naczelną organizatorką imprezy była prezes Zespołu Kobiet Barbara Lasota, autorką największej ilości cudownych haftów oraz dekoratorką Aurelia Bulawa, w kuchni królowały Helena Ostruszka ze swoją córką Barbarą Miech. Wystawę podziwiał 360 osób. Dochód przeznaczono na spłacenie części długu zaciągniętego na gazyfikację Domu PZKO.

W AMBASADZIE RP w Pradze, w spotkaniu ministra spraw zagranicznych RP Bronisława Geremka z przedstawicielami polskich zaolziańskich organizacji i praskich polonijnych, które odbyło się 13.5., wzięł także udział prezes ZG PZKO.

OTWARCIE DOMU PZKO (zrekonstruowanego) w Orłowej – Porębie odbyło się w sobotę 16.5. z udziałem wielu gości, m.in. p.o. konsula generalnego RP w Ostrawie Piotra Szwarca, burmistrza Orłowej Bohumíra Bobáka, prezesa ZG i licznych delegacji okolicznych Kół PZKO. Porębscy PZKO- wcy korzystają z budynku od wielu lat, ale dopiero niedawno jednak dawny macierzański budynek szkoły został przekazany przez Urząd Miejski na własność Miejscowemu Kołu PZKO. Nawiązując do problematyki zwrotu polskich przedwojennych majątków konsul Piotr Szwarz powiedział: „*W tym konkretnym wypadku zaowocowała determinacja miejscowych Polaków, a głównie – dobra wola przedstawicieli miasta*”. Koło zrzesza 125 członków. Rekonstrukcja budynku była możliwa dzięki hojności kilkunastu sponsorów i ofiarnej, bezinteresownej pracy członków porębskiego Koła. Pierwsza impreza w staro – nowym Domu PZKO była bardzo udana. Uświetniły ją występy młodzieżowej orkiestry z Czechowic – Dziedzic, duetu dziewczęcego „Helka i Ala”, zespołów „Skotniczka” i „Skotnica” z MK Orłowa – Lutynia. Panie z Klubu Kobiet postarały się o domową kuchnię.

SEMINARIUM na temat 150 – lecia czasopiśmiennictwa polskiego na Śląsku Cieszyńskim zorganizowała 16.5. Sekcja Historii Regionu ZG PZKO. Sesja odbyła się w Klubie PZKO w Cz. Cieszynie. Towarzyszyła jej okolicznościowa wystawka ilustrująca omawiany temat. Niestety, pomimo znacznego nagłośnienia w środkach przekazu, obecność była nikła. Nie było przedstawicieli życia społecznego i kulturalnego, nie było nauczycieli. Większość uczestników była z prawego brzegu Olzy.

DARY BIELSZCZAN. Koło PZKO w Bukowcu gościło 16.5. przedstawicieli Rady Bielska – Białej. Gości przywitał w imieniu Koła Władysław Zoń. Klub Kobiet pod

kierunkiem Jadwigi Bieleśz ugościł wszystkich obiadem. W programie kulturalnym zaprezentowali się uczniowie miejscowej PSP oraz zespół „Nowina” Krystyny Mruzek, w strojach ludowych. Dalsza część imprezy odbyła się na Bagińcu, gdzie do ogólnej zabawy grała kapela „Olza”. Goście obdarowali Koło 100 sztućcami oraz dwoma serwisami kawowymi. Wcześniejszym darem bielszczan dla MK była kurtyna na scenę Domu PZKO, z atestem przeciwpożarowym. Współpraca MK i PSP w Bukowcu z Radą Bielska - Białej trwa ponad 2 lata. W tym czasie zarówno członkowie Koła, jak uczniowie szkoły byli zapraszani do Bielska – Białej.

„MAJ NAD OLZĄ”- drugi koncert tegorocznej edycji odbył się w Darkowie, w Parku Zdrojowym 17.5. Tym razem kuracjom i miejscowej publiczności przedstawił się zespół regionalny „Magurzanie” z Łodygowic w województwie bielskim. Prowadzi go Krystyna Mikociak. W zespole tańczą i śpiewają dziewczęta i chłopcy w wieku 15 – 26 lat. Tak samo młoda jest również kapela Józefa Łanowskiego. Zespół zaprezentował piękne pieśni i tańce góralskie. W tym samym dniu koncertowała w Parku Zdrojowym orkiestra dęta ŻDB z dyrygentem Ladislavem Oravčákiem

ZEBRANIE ZARZĄDU GŁÓWNEGO odbyło się 19.5. a głównym tematem była problematyka Teatru Lalek „Bajka”. Aktualną sytuację przedstawiła kierowniczka zespołu Pawełka Niedoba. Teatr od roku 1993 znajduje się ciągłym kryzysie finansowym, który Biuro ZG rozwiązuje z najwyższym trudem. Aktorzy pracują za minimalne płace, kilkakrotnie niższe od pensji w innych teatrach. W krytycznym stanie technicznym jest samochód „avia”, z którym zespół jeździ do terenu. W minionym sezonie „Bajka” odegrała 209 przedstawień, które obejrzało 14,5 tys. widzów. Kierowniczka z żalem stwierdziła, że bardzo rzadko zapraszają „Bajkę” Koła PZKO. Abonament w szkołach również się skurcza. Sytuację finansową zespół ratuje wyjazdami z przedstawieniami do Polski.

W dalszej części zebrania omawiano kroki prawne, jakie uczyniono w celu odzyskania hotelu Piast. Starano się też znaleźć rozwiązanie problemów, jakie nastąpiły w związku z wynajęciem „Dziupli” i „Formanki”. Dyrektor Biura informował o nabyciu praw własności do niektórych Domów PZKO przez poszczególne Koła.

Uchwalono odznaczenia dla: MK Wędrynia - Medal 50 – lecia dla Teatru Amatorskiego, osobiście dla Jerzego Cienciły i Janiny Hlavka, MK Leszna Dolna – Medal 50 – lecia dla Przedszkola Leszna Dolna, oraz niższe odznaczenia dla MK w Kocobędzu.

„DZIEŃ OSZELDY” po raz 45. zorganizowało Miejsce Koło PZKO w Nieborach 23 maja. Pomimo chłodnej pogody impreza zgromadziła, jak co roku, licznych gości z bliska i daleka. W programie artystycznym wystąpiły dzieci miejscowego przedszkola i polskiej szkoły, chóry „Zgoda”, „Zgodzik”, „Ropica – Godulan”, Zespół Pieśni i Tańca „Górole” oraz Zespół Taneczny „Krapkowice z Polski. Imprezą towarzyszącą była wystawa obrazów trzynieckiego artysty malarza Stanisława Krausa. Była wymieniona domowa kuchnia oraz loteria z nagrodami. Atrakcją dla dzieci była przejażdżka na koniach.

95 – LECIE TEATRU AMATORSKIEGO w Wędryni obchodziło Miejsce Koło PZKO w dniach 23 i 24 maja. W Wędryni zamiłowanie do teatru dziedziczy się z pokolenia na pokolenie. Miejsce Koło PZKO od swego założenia kontynuuje tradycję, która zrodziła się na początku stulecia, w 1903 roku. Na jubileuszowe spotkanie zaproszono wszystkich, którzy przynajmniej trzy razy zagrali w

przedstawieniach. Zeszło się ich ponad 100. Byli i tacy, którzy odegrali 30 premier. Janina Hlavka ma ich na swym koncie 33. Związany od dzieciennych lat z teatrem nestor wędryńskich amatorów Jerzy Cienciąła ma na swym koncie 75 wyreżyserowanych sztuk. Wydał aktualnie własną publikację „Dzieje amatorskiego ruchu teatralnego w Wędryni 1903 – 1998” . Z okazji jubileuszu zespół teatralny przy MK PZKO w Wędryni wystawił w Czytelni sztukę Moliera „Skapiec”. Była to już 108 pozycja zespołu. Wyreżyserował ją Janusz Ondraszek, scenografię opracował Jan Benek. Wypełniona sala po brzegi nagrodziła 12 osobowy zespół gorącymi oklaskami a prezes ZG J. Czap przekazał zespołowi „Medal za Zasługi dla Związku”. Wśród gości znalazły się powracające z Bratysławy przedstawicielki Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” z Warszawy Ewa Cywińska i Jadwiga Lenard.

WIOSENNE SPOTKANIE zorganizowało darkowskie Koło PZKO w niedzielę, 24.5. w swojej świetlicy. Pomimo trudnych warunków z jakimi Koło się boryka, bowiem z pośród 168 członków tylko 70 mieszka w Darkowie, działalność nie zamarła. Filarami działalności są chór mieszany „Lira” prowadzony przez młodą dyrygentkę mgr Beatę Pilśniak – Hojka oraz aktywny Klub Kobiet. Program imprezy rozpoczął prezes chóru inż. Bolesław Mrózek przypominając obrzędy i zwyczaje ludowe związane z przyjściem wiosny. Następnie wystąpił, niedawno obchodzący swe 45 – lecie, Zespół Regionalny „Suszanie” z Suchej Górnej, kierowany przez Janinę Rzyman. Tym razem bez zespołu tanecznego, „Suszanie” zaprezentowali wiązanek pieśni ludowych ze Śląska Cieszyńskiego. Solistom towarzyszyła kapela ludowa Leona Buławy. Wystąpił również chór „Lira”. Warto wspomnieć, że niektórzy jego członkowie dojeżdżają z innych miejscowości – nawet z Rzeki. Program artystyczny zakończył występ kwartetu męskiego pod kierunkiem Franciszka Burego. Kulinarne specjalności przygotował Klub Kobiet.

20 – LAT DOMU PZKO W BUKOWCU świętowali w sobotę, 30.5. członkowie Miejscowego Koła z przybyłymi gośćmi, wśród których była delegacja z Bielska – Białej, miejscowy starosta Vilem Sikora, prezes Rady Polaków poseł Wawrzyniec Fójcik, prezes ZG PZKO i delegacje z okolicznych Kół. W blisko trzygodzinnym programie wystąpiły dzieci bukowieckiej PSP i przedszkola, kapela góralska „Nowina” z Jabłonkowa i mosteccy „Górole” ze swym kierownikiem Alojzym Martynkiem i zupełnie nowym programem, wyćwiczonym już z myślą o „Górskim Święcie”. Członkowie Koła, którzy najbardziej byli zaangażowani w budowie Domu PZKO i dobudowie przed dwoma laty sceny, otrzymali Leksykony PZKO.

REWIE PIOSENEK – przegląd małych zespołów wokalnych pn. „Spotkanie z piosenką” zorganizowały Zrzeszenie Śpiewaczo – Muzyczne ZG i MK PZKO w Suchej Górnej 30.5. w Domu Robotniczym, łącząc imprezę z 45 – leciem męskiego zespołu wokального „Gama”. Ponad dwie godziny widownia oklaskiwała sześć zespołów: „Amici Cantionis Antiquae”- kier. art. Leszek Kalina, „Błędowice”- kier. Danuta Bilan, „Rychwałdzianie”- kier. Władysław Rusek, „Andrusi” ze Skrzeczonia – kier. Czesław Bugdoł, „Musicae Amantes” z Nydku – kier. Bogdan Szmek i zespół – jubilat „Gama” – kier. Erich Paździora. Była muzyka różnych жанrów od dawnej po współczesną, z melodiami, sakralnymi, narodowymi, ludowymi, operetkowymi itp. Występy poszczególnych zespołów uzupełniał Józef Wierzoń ciekawymi komentarzami o zespołach. Punktem kulminacyjnym był występ jubilata. W uroczystości wzięło udział wielu gości: założyciele zespołu, przedstawiciele Urzędu Gminnego, ZG PZKO, delegacje zespołów śpiewaczych, Zarządu Głównego Polskiego

Związku Chórów i Orkiestr. „Gameę” oraz jej członków uhonorowano wysokimi odznaczeniami śpiewaczymi.

SA„J” NA SPORTOWO – Drużyna akademików z Żyliny i Pardubic wraz z dalszymi 6 zespołami MK PZKO wzięła udział w turnieju w mini piłce nożnej nazwanym „Beer – Cup „98”, który miał miejsce 30.5. na Harcowie w Gródku. Zwycięzcą turnieju została drużyna MK PZKO Gródek. W podobnej edycji mistrzowskiej w siatkówce, „Budyń – Cup” zwyciężyła połączona drużyna Stonawy i Karwiny, natomiast w mistrzowskim turnieju koszykówki „Milk – Cup” zwyciężyli akademicy z Ostrawy, SA„J” Ostrawa A. Organizatorem mistrzowskich turniejów z udziałem akademików lub absolwentów jest tradycyjnie Sekcja Sportu i Turystyki ZG PZKO, konkretnie zatrudniony w Biurze ZG Antoni Łacek.

FINAL „MAJA NAD OLZĄ” – odbył się 31.5. w darkowskim Parku Zdrojowym. Najpierw koncertowała orkiestra dęta „Kovoniak”, następnie wystąpił Zespół Regionalny „Suszanie” a po nim orłowska „Skotniczka”, przedstawiając ludowy zwyczaj „bulanio moja”. Trzecią już edycję „Maja nad Olzą” zakończył występ „Skotnicy”, również z Orłowej. Organizatorzy, wśród nich PZKO w Karwinie wierzą, że i w następnym roku impreza się odbędzie.

CZERWIEC 1998

DZIEŃ DZIECKA obchodziły dzieci polskich zaolziańskich szkół 1.6. na sportowo, na trzynieckim stadionie przy ulicy Leśnej. Odbyły się tutaj już XVI Igrzyska Lekkoatletyczne Polskich Szkół Podstawowych. Wzięła w nich udział rekordowa liczba 580 młodych sportowców z 28 zaolziańskich szkół. Tegorocznym organizatorem była PSP i Macierz Szkolna w Suchej Górnej oraz, jak zwykle, Sekcja Sportu i Turystyki ZG PZKO. O godz. 8.00 miały krótki występ mażoretki błędowickiej PSP pod kierunkiem nauczycielki Elżbiety Czerner, następnie przemaszerowała defilada sportowców ze sztandarami szkoły – organizatora, i Polskiego Komitetu Olimpijskiego. Zawodników przywitała dyrektor PSP w Suchej Górnej Apolonia Mrózek, zabrzmiał hymn szkoły – organizatora, uczeń Roman Cieśla zapalił znicz, jego koleżanka Krystyna Lincer przeczytała tekst ślubowania i natychmiast mógł ruszyć program w/g harmonogramu. Aby było jeszcze uroczyściej, nad stadion wleciały białe – czerwone baloniki oraz wypuszczone gołębie z klatek. Spikierem zawodów był Marek Siderek, na co dzień kierownik wyszkolenia Polskiego Związku Narciarskiego. Zawodnicy startowali w biegach, rzutach i skokach. Zawody oceniali profesjonalni sędziowie z trzynieckiego Klubu Lekkoatletycznego z Karlem Oblukiem na czele. Zwycięzcą w kategorii szkół pełnoklasowych została PSP Czeski Cieszyn przed Jabłonkowem i Trzyńcem 1 (ul. Dworcowa), w kategorii szkół małoklasowych – Gródek przed Nawsiem i Sibicą. Dla wszystkich uczestników były to piękne obchody Międzynarodowego Dnia Dziecka.

W „TROJOKU ŚLĄSKIM”, który odbył się w tym roku 7.6. w Opawie uczestniczyły tylko dwa zaolziańskie chóry: gimnazjalny „Collegium Iuvenum” pod kierunkiem Leszka Kaliny i żeński chór ZG PZKO – nawsiańska „Melodia” z dyrygentką Aleksandrą Trefon - Paszek . Koncert inauguracyjny w opawskim teatrze prowadził dwujęzycznie Józef Wierzoń. Po południu „Melodia” koncertowała w Oticach. W tym samym dniu w Domu Muzyki i Tańca w Zabrze, odbył się Gala Koncert „Śląskiego Śpiewania” z udziałem dzieci zaolziańskich, laureatów tegorocznego,

jubileuszowego (piątego) przeglądu piosenki dziecięcej (ludowej). Organizatorem eliminacji zaolziańskich młodych śpiewaków było Zrzeszenie Śpiewaczo – Muzyczne ZG PZKO.

KONCERT - „SPOTKANIE Z PIOSENKĄ” – urządził 7.6. chór mieszany „Przełęcz” działający przy Miejscowym Kole PZKO w Mostach koło Jabłonkowa. Śpiew chórалny ma w Mostach wieloletnią tradycję sięgającą początków XX wieku. Chór „Przełęcz” tę tradycję kontynuuje od r. 1955. Pierwszą część koncertu, poświęconą piosence ludowej, zainauguowała pianistka Wanda Miech „Balladą góralską” następnie chór wykonał pieśni kompozytorów E. Fierli, Pawła Kalety, Jana Gawłasa i opracowaną przez Marię Cienciała „Umrzyła gorolka”, a program urozmaiciły uczennice miejscowej PSP piosenkami, z którymi występowały na „Śląskim Śpiewaniu” w Rybniku. Druga część była koncertem z dedykacją mamom, babciom, byłym członkom chóru i sponsorom – Marii i Antoniemu Czepcom. Z chórem wystąpili soliści: Elwira Zwyrtek, Władysław Czepiec, Maria Hulboj i Stanisław Kohut. Dyrygował inż. Alojzy Kaleta, akompaniowały Wanda Miech i Maria Cienciała. Słuchacze koncertu odchodzili bardzo usatysfakcjonowani wykonawstwem i sympatyczną atmosferą, jaką stworzyli organizatorzy.

„DŹWIĘK” – chór mieszany MK w Karwinie - Raju z dyrygentką Haliną Goniewicz – Urbaś wziął udział w 26. Międzynarodowym Festiwalu Chórów w Ołomuńcu w dniach 11. – 13. 6., występując w dwóch spośród 16 kategorii. Konkursowe zmagania zakończyły się sukcesem, bowiem w kategorii chórów mieszanych „Dźwięk” zdobył srebrny medal a w kategorii chórów kameralnych (do 24 chórzystów) rajeccy śpiewacy zdobyli medal brązowy.

ZREKONSTRUOWANY DOM PZKO otwarto 13.6. w Kocobędzu. Otwarcia dokonali członek ZG Jerzy Taraba i starościna Kocobędza Leona Konieczna. Uroczystość uświetnili Chór Nauczycieli Polskich z dyrygentem Alojzym Suchankiem i jabłonkowska „Nowina” kierowana przez Krystynę Mruzek. O historii Koła mówili prezes Władysław Martynek i wiceprezes Gustaw Walek, który był prezesem Koła przez 12 lat a w miejscowej Polskiej szkole był kierownikiem w latach 1956 – 1979. Koło kocobędzkie wyodrębniło się z pierwotnego ligockiego w r. 1957. Kilkakrotnie zmieniało siedzibę, by wreszcie odkupić w 1989 były budynek Macierzy Szkolnej, obok dawnego budynku szkolnego, gdzie mieściła się polska szkoła, również kiedyś należącego do Macierzy. Aktualnie mieści się tutaj szkoła czeska, ponieważ w polskiej zabrakło dzieci. Swoją siedzibę miejscowi pezetkaowcy wyremontowali dzięki ogromnemu wkładowi bezinteresownej pracy członków, pomocy okolicznych Kół i ZG PZKO. Podczas uroczystości otwarcia Jerzy Taraba udekorował liczne grono członków Miejscowego Koła odznaczeniami związkowymi.

XXII FESTIWAL PIOSENKI POLSKIEJ – po sześciu latach przerwy zorganizował Zarząd Główny PZKO wspólnie ze Związkiem Artystów i Kompozytorów Polskich 14.6. w Teatrze w Czeskim Cieszynie. Ten ostatni ufundował główną nagrodę festiwalową – dwutygodniowy pobyt na warsztatach piosenkarskich w Grabanowie. Sponsorami dalszych nagród byli PZKO i Jarociński Ośrodek Kultury. Publiczności przedstawiło się 8 solistek, 1 solista i 1 zespół. Oceniało trzyosobowe jury na czele z kompozytorem Stanisławem Fijałkowskim. W konkursie udział wzięli: Izabela Bałon, Monika Niedoba, Barbara Suchanek, Tamara Czudek, Beata Czendlik, Ryszard Wania,

Alicja Herman, Helena Lugsch, Irena Polak oraz „Tercet Klasowy” (B. Suchanek, A. Herman, H. Lugsch). Na fortepianie akompaniowali wykonawcom Sonia Smugała, Wojciech Pieszka i Hania Sucha. Imprezę prowadzili Urszula Niedoba i Bohdan Suchanek. Wszyscy śpiewali dwie piosenki, jedną obowiązkowo z towarzyszeniem fortepianu. Pierwszą nagrodę wyśpiewała 16 – letnia Urszula Czudek z Żukowa, uczennica Polskiego Gimnazjum w Cz. Cieszynie, drugi był „Tercet Klasowy” z filii Polskiego Gimnazjum w Karwinie, trzecia Monika Niedoba z Kocobędza, studentka UŚ w Cieszynie. Po części konkursowej wystąpili laureaci Festiwalu Piosenki Dziecięcej zespół „Anki” z Błędowic pod kierunkiem Lidii Pawlas oraz Tomasz Suchanek i na koniec laureatka XXI Festiwalu Piosenki Polskiej z przed 6 lat, Urszula Niedoba.

POŻEGNANIE KONSULA – Piotr Szwarc pełniący obowiązki konsula generalnego RP w Ostrawie pożegnał się z przedstawicielami zaolziańskiego świata kultury, nauki i biznesu 16.6. na spotkaniu w ogrodach konsularnych przygotowanym przez ostrawskie Stowarzyszenie Czesko – Polskiego Biznesu PROINFO. Jego misja dyplomatyczna w Czeskiej Republice trwała 3,5 roku. W tym czasie dał się poznać jako orędownik zaolziańskich Polaków, interesował się sprawami wszystkich polskich organizacji, bywał częstym gościem w PZKO.

LEKCJA POKAZOWA na zakończenie roku szkolnego „Rytmiki”, zespołu przygotowawczego dla ZPiT „Olza”, odbyła się 18.6. w sali Piasta. Dzieci w swoich wiekowych kategoriach zaprezentowały rodzicom i sympatykom postępy w nauce tańca artystycznego. Lekcje prowadzi kierowniczką zespołu Helena Wojnar. Prezes ZG wraz z podziękowaniem za owocną pracę wręczył jej kwiaty.

ZEBRANIE ZARZĄDU GŁÓWNEGO PZKO odbyło się 23.6. w hotelu Piast z udziałem 15 członków. Pierwszym tematem obrad było ogólne podsumowanie działalności Biura ZG i Rad za okres 1. półrocza b.r. Przedstawiali kolejno prezes ZG oraz poszczególni przewodniczący Rad. Jednocześnie przedstawiono program na 2. półrocze. Następnie członkowie wysłuchali sprawozdania z działalności Kostiumerii, która w ocenianym okresie wykazuje zyski dzięki wypożyczeniom w okresie karnawału. Dyskutowano o trudnościach przy werbunku uczniów ostatniej klasy podstawówek do PZKO. Zdarza się, że ta kwestia nie znajduje zrozumienia u kierownictwa szkół.

O aktualnych działaniach w sprawie Piasta z powiązaniem na Dom Polski S.A. informował B. Sołczyk stwierdzając, że powołany prawnik ma określić realność dotychczasowych poczynań.

Dalej omawiano treść listu z Rady Polaków, w którym proponuje się Zarządowi Głównemu PZKO spotkanie w celu uregulowania wzajemnych stosunków.

Dyrektor Biura ZG poinformował o zaległościach Biura wobec Urzędu Socjalnego w wysokości 460 tys. koron. W związku z tym zwrócił się o udzielenie pełnomocnictwa w sprawie sprzedaży Domu w Pudłowie, który jest majątku ZG, nie jest wykorzystany i niszczeje. Zwłaszcza po ubiegłorocznej powodzi.

ZG zatwierdził odznaczenie związkowe dla chóru „Lutnia” z Lutyni Dolnej: Zasłużony dla Związku I. st.- Złoto z Wpisem do Złotej Księgi PZKO.

DO ŹRÓDEŁ OLZY zorganizował wycieczkę czeskokocieszyński Klub Propozycji pod kierownictwem W. Kristena 23.6. Jest to kolejna wycieczka krajoznawcza. Przedtem były „Drewniane kościółki Zaolzia” i „Cieszyn, jakiego nie znamy”. Tym razem przez Bukowiec, Istebną i Jaworzynkę pełen autobus wycieczkowiczów z Zaolzia dotarł na

leśną polanę u podnóża góry Gańczorki, z której pośród mokradeł i źródeł bierze początek Olza. Tutaj uczestnicy wycieczki spotkali się z folklorystą, muzykiem i gawędziarzem, niedaleko stąd mieszkającym na łonie przyrody, poza cywilizacją, Józefem Brodą. Były więc opowiadania i wspólne śpiewanie przy ognisku, oryginalny gorolski posiłek. Filozofia góralskiego mędrca i miejsce skąd rozlegały się słowa gawęd, tchnęły duchem patriotyzmu, który udzielał się słuchaczom.

FESTYN OGRODOWY urządziło Miejscowe koło PZKO w Rychwałdzie 27.6. w ogrodzie Domu PZKO. Tradycyjna impreza cieszy się zawsze dużym zainteresowaniem członków i sympatyków Koła. W programie artystycznym wystąpił zespół „Skotnica” z Orłowej Lutyni pod kierunkiem Odonii Charvat, chór mieszany „Lutnia” z Lutyni Dolnej dyrygowany przez Alojzego Babińskiego oraz zespół folklorystyczny „Familijo” z polskiego Skrzyszowa. Wśród około setki uczestników znakomicie się również czuli absolwenci klasy 8b polskiego gimnazjum w Orłowej z przed 60 lat, którzy nieformalnie spotkali się na imprezie. Byli m.in. Janina Galocz z Wojtalów z Koszalina, autorka książki o Rychwałdzie i Józef Macura z Cz. Cieszyna, autor książki o dziejach polskiego szkolnictwa na Zaolziu. Festynowej zabawie sprzyjała pogoda, powodzeniem cieszyła się także domowa kuchnia przygotowana przez miejscowy Zespół Kobiet.

„WIANKI” w Darkowie zorganizowało pod koniec czerwca MK PZKO. Pogoda dopisała, ogród około świetlicy był pełen gości, także czeskich. Wszyscy świetnie się bawili śpiewając nasze piosenki ludowe przy akompaniamencie akordeonu Bronisława Bednarza, nauczyciela PSP w Karwinie – Nowym Mieście. W programie wystąpiły dziewczęta z Gimnazjum Polskiego w Karwinie Helena Lugsch i Alicja Herman. Kulminacją programu był korowód lampionowy nad Olzę i puszczenie wianków.

LIPIEC 1998

WSPÓLNE POSIEDZENIE Rady ds. Kultury i Rady ds. Młodzieży ZG PZKO oraz Sekcji Sportu i Turystyki odbyło się 1.7. w celu podsumowania pierwszego półrocza i opracowania kalendarza imprez w drugiej połowie b.r. Pomimo niedużych możliwości personalnych Biura ZG, wiele imprez było udanych. Pozytywnie oceniono jubileusz „Bajki”, Festiwal Piosenki Polskiej, „Maj nad Olzą”, udział ponad setki dzieci w „Śląskim Śpiewaniu”, Kluboturniej, Jubileuszowe imprezy w Kołach. Niemniej bogato w ciekawe imprezy zapowiada się drugie półrocze: Babski Festyn, zgrupowanie PZKO – wskich zespołów i młodzieżowy festyn w Koszarzyskach, przegląd dziecięcych teatrzyków „Talinki”, przegląd szkolnej działalności śpiewaczej, 6. Wystawa Książek Polskich Wydawców, mistrzostwa PZKO w piłce nożnej, Memoriał Wandy Delong i inne. Będzie trzeba jednak dużo determinacji, by w aktualnej sytuacji personalnej, finansowej i obciążenia psychicznego z powodu Piasta, temu podołać.

MK PZKO w TYRZE, dzielnicy Trzyńca, kontynuuje działalność pomimo skromnych warunków, niewielkiej bazy członkowskiej (67 członków) i wysokiej przeciętnej wieku. Kiedyś była tu polska szkoła, która powstała w 1860 roku a zamknięto ją w 1976. Ostatnim jej dyrektorem był Leon Miczka, który pomaga teraz PZKO –wcom w organizowaniu imprez, na których występują tutejsze dzieci uczęszczające do oldrzychowickiej PSP. Dawny budynek szkolny służy obecnie Kołu PZKO. Właśnie w jego ogrodzie odbył się 4.7. festyn, który pomimo deszczowej pogody zgromadził sporo

uczestników związanych w jakiś sposób z Tyrą. Prezes Koła Stanisław Broda wraz z małżonką Martą, panie z Klubu Kobiet, nauczyciel muzyki Jan Kaleta, syn byłego dyrektora szkoły Józef Miczka postarali się, by pobyt na festynie był przyjemny. Program artystyczny wypełniła para młodocianych tancerzy z Klubu „Elan” Otona Hili z Trzyńca Hanka i Bořivoj.

PLENER MALARSKI „Beskidy 98” w okolicy Milikowa – Centrum, z siedzibą w miejscowym Domu PZKO, zorganizował w dniach od 1 11 lipca Miejski Dom Kultury w Myszkowie, woj. częstochowskie, przy współpracy MK PZKO i ZG PZKO, który od wielu lat z Myszkowem współpracuje. Uczestniczyło w plenerze 33 artystów nieprofesjonalnych, zrzeszonych w klubie przy Domu Kultury w Myszkowie. Niektórzy artyści byli z rodzinami łącząc wakacyjny wypoczynek z pasją twórczą. Na wystawie poplenerowej wystawiono 56 obrazów olejnych oraz 100 rysunków, grafik i pastel. Kierownikiem pleneru była mgr Anna Gmiter, komisarzem mgr Maria Drzewiecka. Plenerem byli żywo zainteresowani miejscowi PZKO –wcy i inni mieszkańcy Milikowa, odwiedzali plenerowiczów zaolziańscy plastycy. W poplenerowej wystawie wzięli udział przedstawiciele ZG PZKO, Stowarzyszenia Artystów Plastyków, miejscowi. Jan Pyszko z Potoków recytował swoje wiersze. W poprzednich dwu latach podobne plenery organizowali myszkowiaczy w Domu PZKO w Gutach. Wszystkie dotychczasowe pobyty artyści z Myszkowa chwalili nie tylko za gościnność gospodarzy, piękne krajobrazy, ale także za ...tanie koszty pobytu.

„WIANKI” w Gródku (4.7.) po raz kolejny w ostatnich latach odbywały się przy deszczowej pogodzie. Miejsowi PZKO – wcy mieli wszystko przygotowane do najmniejszego szczegółu w romantycznej scenerii zakola Olzy w Bełku, jednak z powodu deszczu imprezę trzeba było przenieść do Domu PZKO. Wianki więc nie puszczano po Olzie, ale zdobiły stoły, suto zastawione, w Domu PZKO. Pomimo fatalnej pogody humor uczestnikom dopisywał. O oprawę muzyczną zatroszczył się p. Maryniok z Gródku a o zaspokojenie apetytów panie z Klubu Kobiet.

JUBILEUSZ ARTYSTKI - 50 –lecie pracy artystycznej obchodziła w tych dniach nasza znakomita pianistka Wanda Dziadurówna – Miech. Jest osobą ogromnie żywotną, miłą, zawsze uśmiechniętą. Z niesłabnącą energią uczy, koncertuje, akompaniuje i udziela korepetycji. Występowała z wielu wybitnymi artystami tej klasy co skrzypek Józef Sochor. Od wielu lat służy zaolziańskim, PZKO – wskim zespołem śpiewaczym: 10 lat grała i śpiewała w chórze „Dźwięk”, towarzyszyła Chórowi Nauczycieli Polskich, „Lirze”, suskiej „Melodii”, czeskocieszyńskiej „Harfie”, solistom „Przyjaźni” a aktualnie współpracuje z męskim frysztackim chórem „Hejnał – Echo”. W charakterze korepetytora pracuje także z zespołem śpiewaczym „Permonik” działającym przy karwińskiej szkole muzycznej. Z okazji swego jubileuszu artystka wystąpiła na niedawnym koncercie (25.6.), znakomicie prezentując swoją wysoką klasę. Grała solo na fortepianie utwory Mozarta, Chopina, Chaczaturiana, akompaniowała solistkom w śpiewie i grze na skrzypcach oraz chórom „Permonik” i „Hejnał – Echo” za co widownia nagrodziła ją gorącymi, długotrwałymi oklaskami. Pani Wanda Miech za swoje zaangażowanie otrzymała odznaczenia PZKO – wskie i Medal „Zasłużony dla Kultury Polskiej” przyznany jej przez Ministerstwo Kultury i Sztuki RP.

MINI PIŁKA NOŻNA - turniej piłkarski o mistrzostwo PZKO zorganizowała 18.7. Rada d/s Młodzieży i Sportu ZG oraz Miejskowe Koło PZKO w Lesznej Dolnej. Udział wzięło 11 drużyn z około 100 piłkarzami. Zwyciężyli piłkarze MK PZKO z Piosku.

ZEBRANIE ZARZĄDU GŁÓWNEGO PZKO odbyło się 21.7. Jednym z tematów obrad była działalność ZPiT „Olza”, którą przedstawiły Michaela Donocik i Urszula Niedoba. Informowały o składzie personalnym zespołu, który liczy 42 osoby, z tego 16 par tancerzy. Przedstawiły harmonogram prób, występy zespołu w ciągu 1. półrocza oraz program na 2. półrocze. We wrześniu „Olza” ma wyjechać na Festiwal Folklorystyczny do Egiptu. Zarząd Główny wyraził uznanie i podziękowanie kierownictwu „Olzy” i zespołowi za wysokie artystyczne osiągnięcia i wzorową reprezentację PZKO.

Następnie omawiano propozycję wspólnego spotkania z Radą Polaków (termin 18.8.), Informator do Miejscowych Kół PZKO, gdzie przedstawiono działalność ZG i Biura w 1. półroczu oraz protokół z zebrania Rady kultury i Rady ds. Młodzieży ZG z programem działalności na 2. Półrocze. Zaakceptowano treść listu do Andreja Sulitki, szefa Sekretariatu ds. Spraw Narodowości w Urzędzie Rządu RC, w którym informuje się o niepokojącej sytuacji w polskiej redakcji Czeskiego Radia w Ostrawie, naruszającej prawa naszej mniejszości narodowej. Sprawy gospodarcze przedstawił dyrektor Biura, zaś o przyjęciu ok.100 nowych członków do PZKO spośród absolwentów PSP informował Władysław Drong.

Informacji w sprawie Domu Polskiego w Ostrawie i hotelu Piast udzielił inż. Bronisław Sołczyk. Dotyczy procesu sądowego między s.a. Dom Polski a TLS oraz zaangażowania się firm polskich w uregulowaniu długu. Inż. Roman Suchanek poinformował, że wszystkie dokumenty dotyczące hotelu Piast były złożone (jak tego żądał) u prawnika JUDr W. Sikory, ale on zaczyna się ze sprawy wycofywać. ZG polecił dyrektorowi Biura o skontaktowanie się z przew. Komisji Rewizyjnej inż. W. Zmełtym i o wspólne przeprowadzenie rozmowy z JUDr W. Sikorą w terminie do 27.7. Tematem obrad ZG było również zbliżające się Gorolski Święto, w związku z tym udział członków ZG w kwestiach organizacyjnych – opieki nad gośćmi. Przedstawiono listę zaproszonych gości. Jednocześnie prezes ZG odniósł się do aktywności i udziału poszczególnych członków w obradach ZG w ciągu minionego półrocza. Pod nieobecność prezesa Komisji Rewizyjnej, informację o aktualnej pracy KR przedstawił dyrektor Biura ZG. Ze względu na ciągły brak zamknięcia księgowego roku 1997 i połowy r. 1998, Rada Ekonomiczno – Organizacyjna poleca dyrektorowi Biura, by przy współpracy z inż. J. Sznapką postarał się o wyjaśnienie błędnych wyników z komputera do następnego zebrania ZG.

„MELODIA” - żeński chór Miejscowego Koła PZKO w Nawsiu, jednocześnie reprezentant ZG PZKO wziął udział w „VI Światowych Spotkaniach Chórów Polonijnych” w Koszalinie, które zainaugurowano 16.7. Reprezentująca polskie śpiewactwo na Zaolziu „Melodia” koncertowała w Darłówwku, w koszalińskiej katedrze oraz na koncercie galowym. Prezentowała różnorodny repertuar i wysoki poziom wykonawstwa, co publiczność kwitowała długotrwałymi oklaskami, zwłaszcza wykonanie pieśni Józefa Świdra „Do kraju tego, gdzie kruszynę chleba” czy „Czego chcesz od nas Panie” oraz szczególnie śląskie pieśni ludowe o naszych groniach. Komisja kwalifikująca na koncert finałowy wybrała z repertuaru chóru dwa utwory Stanisława Moniuszki „Pieśń wieczorną” i „Słowiczka” z rewelacyjną partią solową Anity Tatuś. Z chórem był również w Koszalinie prezes Zrzeszenia Śpiewaczo – Muzycznego ZG PZKO inż. Jan Hławiczka.

W tym też czasie na studium dyrygenckie dla chórów polonijnych w Koszalinie wysłano przez ZŚM ZG PZKO cztery osoby: Anna Kiszka z Suchej Górnej, Beata Roman z Trzanowic, Regina Góralik z Olbrachcic i Irena Małysz z Trzyńca.

„NOWINA” W ROZJAZDACH - jabłonkowska Kapela Góralska uczestniczyła w dniach 31 – 26 lipca w 2. Polonijnym Festiwalu Kapel Ludowych w Dąbrowie Tarnowskiej. Znalazła się tam w towarzystwie polonijnych zespołów z Czech, Słowacji, Francji i Ukrainy oraz dwóch zespołów z Polski. „Nowina” była na Festiwalu jedynym zespołem dziecięcym. Zaprezentowała się polskiej publiczności na dwóch koncertach.

SIERPIEŃ 1998

35. TYDZIEŃ TYDZIEŃ KULTURY BESKIDZKIEJ” rozpoczął się 1.8. na estradach Wisły, Szczyrku, Żywca, Makowa Podhalańskiego, Oświęcimia i Istebnej. Oprócz kilkudziesięciu zespołów folklorystycznych z 20 państw świata, biorą w nim udział również nasze pezetkaowskie zespoły: „Olza” – zespół ZG PZKO, „Suszenie” z Miejscowego Koła w Suchej Górnej, „Skotniczka” z Orłowej – Lutyni, „Gorol” z Jabłonkowa i „Górole” z Mostów k. Jabłonkowa. 4.8. jabłonkowski „Gorol” wystąpił w sali kina „Marzenie” z koncertem poświęconym pamięci Władysława Młynka a w Muzeum Beskidzkim im. A. Podzorskiego odbyła się 7.8. sesja folklorystyczna PZKO poświęcona Józefowi Ondruszowi, dokumentaliście kultury ludowej Zaolzia.

MOSTECCY „GÓROLE” otrzymali Brązowe Żywieckie Serce i nagrodę 2,5 tys. złotych nagrody na zakończonym 5.8. w ramach 35. Tygodnia Kultury Beskidzkiej, 29. Festiwalu Folkloru Górali Polskich w Żywcu.

URSZULA NIEDOBA, członkini ZPiT „Olza” ZG PZKO również w tym czasie, na żywieckim „Przeglądzie Kapel, Grup Śpiewaczych, Śpiewaków i Instrumentalistów Ludowych oraz Mistrzów z Uczniami”, otrzymała główną nagrodę w kategorii śpiewaków. Zaskoczenie dla samej Urszuli było duże a najwięcej ucieszył się jej dziadek, popularny Jura spod Gronia – Władysław Niedoba.

UROCZYŚĆ WSPOMNIENIOWA pod Pomnikiem Ofiar Tragedii Żywocickiej odbyła się 8.8. w 54. rocznicę zamordowania przez hitlerowców w Żywocicach (6.8.1944) 36 obywateli Żywocic, Błędowic, Suchej Górnej i Dolnej i Cierlicka Dolnego. Jak co roku licznie uczestniczyli przedstawiciele polskich i czeskich organizacji kombatanckich i wojskowych, Urzędu Miasta Hawierzowa, ZG PZKO i okolicznych Kół, Rady Polaków, Rodziny Katyńskiej, polskiego konsulatu w Ostrawie, poseł Andrzej Zakrzewski – gość Gorolskiego Święta, przewodniczący sejmowej Komisji Łączności z Polakami za Granicą, krewni pomordowanych i inni mieszkańcy okolicznych miejscowości. Śpiewał chór męski „Hejnał – Echo” z MK PZKO w Karwinie – Frysztacie. Modlitwę odprawili ks. b. Śląskiego Kościoła Ewangelickiego A.W. Vladislav Volny i ks.b. diecezji ostrawsko – opawskiej Kościoła Katolickiego František Lobkowicz. Delegacje złożyły pod Pomnikiem wieńce i kwiaty.

51. GOROLSKI ŚWIĘTO miało w tym roku słoneczną oprawę. Odbyło się w dniach 8 i 9 sierpnia, tradycyjnie w Lasku Miejskim w Jabłonkowie, jako ostatnia impreza 35. Tygodnia Kultury Beskidzkiej. W sobotę (8.8.), Lasek Miejski należał przede wszystkim do młodzieży. W ramach imprez towarzyszących GŚ odbył się już 12. „Bieg o dzbanek mleka”, z dworców kolejowych w Nawsiu, Gródku i Mostach k. Jabłonkowa wyruszyli na trasy turyści biorący udział w organizowanym przez PTTS „Beskid Śląski” „Rajdzie o kypce Macieja”. W sobotnim programie na scenie zaprezentowało

się 5 zespołów, z których najbardziej oklaskiwano portugalski „Os Canteiros”, francuski „Arcadans” (zaprzyjaźniony z mosteckimi „Górolami”) i słowacki „Drevár“. W Domu Działkowca zaprezentowano dwie wystawy: „Jabłonków na zdjęciach i obrazach” przygotowaną przez Annę Tomanek i Antoniego Szpyrca oraz „Warsztat rękodzielniczy rodziny Lisztwanów z Kamienitego” autorstwa folklorysty Leszka Richtera. Towarzyszyła GŚ już tradycyjna „Kawiarenka pod Pegazem”. W pierwszej części, która odbyła się w sali koncertowej Szkoły Muzycznej, była poświęcona 150. rocznicy urodzin Jana Kubisza. Po koncercie, w Domu PZKO, odbyła się biesiada poetycka, gdzie czytali swoje wiersze poeci z Zaolzia, Polski i Czech. Wieczór i noc w Lasku Miejskim należały do karnawału młodzieży, w którym uczestniczyło kilka tysięcy osób.

W niedzielne dopołudnie na Rynku Mariańskim koncertowały zespoły „Nowina”, „Jackowie”(z Jabłonkowa), „Suszanie”, „Górole” i „Olza” oraz orkiestra dęta. W południe ruszył pochód zespołów, gości oficjalnych i wszystkich, którzy chcieli zaprezentować swą polskość, w Lasku dołączyły wozy alegoryczne. Niestety, zabrakło w tym roku chorego Jury spod Gronia – Władysława Niedoby, jednego z założycieli Gorolskiego Świąta. W oficjalnej części otwarcia GŚ przemawiali burmistrz Jabłonkowa Leo Legierski, poseł Andrzej Zakrzewski – przewodniczący sejmowej Komisji ds. Łączności z Polakami za Granicą, Piotr Szwarz, niedawny konsul w Ostrawie, aktualnie dyrektor kancelarii premiera RP. Było wielu gości z Polski, delegacje okolicznych miast z obu stron granicy, najskromniej prezentowała się delegacja z Pragi z Ministerstwa Kultury RC. Program artystyczny rozpoczęły połączone zespoły „Gorol”, „Melodia” i „Przełęcz”, którymi dyrygował Andrzej Mozgała, dyrygent „Gorola”. Następnie prezentowały swoje programy nasze zaolziańskie zespoły, z Polski: „Wisła”, „Siemianowice”, „Równica”, „Krebane”, „Ziemia Żywiecka”, gorąco oklaskiwana oraz z Macedonii grupa „Goce Delcev”, która również bardzo się podobała. W czasie występów wspomniano także o niedawno zmarłym Władysławie Młynku a delegacja na czele z Piotrem Szwarzem była złożyć kwiaty na jego grobie. Organizatorzy na czele z szefem Komitetu Organizacyjnego GŚ inż. Józefem Cienciałą i władze miasta Jabłonkowa były zadowolone z udanej imprezy.

WYSTAWĘ „Polacy na Zaolziu” otwarto 16.8. w Chorzowie. Współorganizatorami byli: Biuro, Sekcja Historii Regionu i Sekcja Folklorystyczna ZG PZKO.

SPOTKANIE PRZEDSTAWICIELI ZG PZKO I RADY POLAKÓW odbyło się 18.8. w celu uzgodnienia platformy kontaktów i współpracy między Polskim Związkiem Kulturalno – Oświatowym a Kongresem Polaków. W imieniu ZG PZKO prezes Jerzy Czap zawnioskował konieczność przedyskutowania takich tematów, jak ewentualne zmiany w statucie Kongresu Polaków, wybory komunalne, reprezentacja polskiej mniejszości w Radzie ds. Narodowości przy Rządzie RC. Po długiej dyskusji nad pierwszym tematem uzgodniono powołanie wspólnej grupy roboczej, w której przedstawiciele KP zapoznają się z konkretnymi PZKO – wskimi uwagami i wnioskami dotyczącymi zmian w statucie Kongresu Polaków. (Kontrowersje statutowe były przyczyną odrzucenia przez XVIII Zjazd PZKO akceptacji akcesu do Kongresu Polaków). Wyniki rozmów zostaną przedstawione gremiom Zarządu Głównego i Radzie Przedstawicieli. Następnie informowano się o podjętych krokach przed zbliżającymi się wyborami komunalnymi. ZG wezwał swych członków do popierania kandydatów – Polaków, Rada Polaków oferuje doradztwo fachowe w zakresie ustawy o wyborach oraz zamieści na łamach GL informacje dotyczące ordynacji wyborczej i jej

praktycznego zastosowania. ZG wnioskuje swego kandydata do Rady ds. Spraw Narodowości.

31. DOŻYNKI W GUTACH zorganizowało Miejscowe Koło PZKO w niedzielę, 23.8. w obejściu i w Domu PZKO. Guckie Święto Plonów zgromadziło, jak co roku licznych gości z całego regionu oraz z Polski. Był tradycyjny pochód od domu gospodarzy Franciszki i Jana Kaletów, których wioził w kolasce Józef Koterla z Oldrzychowic za zespołami i uczestnikami imprezy. Spośród znaczniejszych gości należy wymienić Konsula Mariana Ozimka, byłego konsula Piotra Szwarca, gości z Huty Trzynieckiej i Huty Florian, przedstawicieli ZG i obwodu trzynieckiego PZKO, państwo Jadwigę i Władysława Oszeldów z Cieszyna. Program dożynkowy poprzedzony wręczeniem dożynkowego wieńca gospodarzom, wykonał zespół „Oldrzychowice”, wystąpiły ponadto: chór „Godulan”, zespół „Skotnica” i kapela „Kamraci”. Do późnych godzin wieczornych grała orkiestra górnicza „Májováč”. Wspaniała kuchnia śląska zadowoliła wszystkich, była również wartościowa loteria dożynkowa, nie zabrakło stoiska z książkami i wyrobami ceramicznymi. Organizatorzy, członkowie Miejscowego Koła, gdzie przeważa starsza generacja, sporo się napracowali, by wszystko należycie przygotować i zorganizować. Duży w tym udział prezesa Jana Kantora i Pawła Ruckiego stojących na czele zarządu, oraz tegorocznych „gazdów”.

ZPiT „OLZA” W EGIPCIE – Na 11 dniowy pobyt w kraju faraonów wyjechał 22 sierpnia, 35 osobowy zespół Zarządu Głównego, na 9. Międzynarodowy Festiwal Folklorystyczny „Ismailia 1998” w mieście Ismailia w Egipcie. Zaproszenie na Festiwal posłała „Olzie” Światowa Międzynarodowa Federacja Organizacji Folklorystycznej CIOFF, której przedstawiciele oglądali nasz zespół przed dwoma laty w USA. Do Kairu lecieli olzianie samolotem z Wiednia. Jak wszyscy uczestnicy, byli podczas pobytu w Egipcie pod ścisłą ochroną policji i służb specjalnych ze względu na możliwość ataków terrorystycznych. W Festiwalu wzięło udział 28 zespołów z Europy, Azji i Afryki. W tym gronie „Olza” prezentowała folklor zaolziański. Oprócz występów w mieście Festiwalu, „Olza” wraz z innymi zespołami koncertowała w innych miastach: Kairze, Port Saidzie. W wolne dni olzianie zwiedzali, urządzali wycieczki, zażywali kąpeli, spotykali się towarzysko z innymi zespołami. Pobyt w tak egzotycznym kraju z pewnością wszystkich członków zespołu wzbogacił o wartości poznawcze, natomiast oni sami przekazali do świata część naszej zaolziańskiej kultury – a najważniejsze, że wrócili zdrowi.

DOŻYNKI NAD TYRKĄ – Pomimo niesprzyjającej pogody, w ogrodzie Domu PZKO w Oldrzychowicach zebrało się 29.8. sporo gości, by uczcić tradycyjne Święto Plonów, organizowane przez Miejscowe Koło PZKO. Kapela oldrzychowickiego Zespołu Regionalnego kierowana przez braci Gryczów rozpoczęła dożynkowy obrządek wręczając bochen chleba z nowego urodzaju gospodarzom dożynek Helenie i Janowi Kowalczykom. Gospodarzy obwoził, podobnie, jak w przed tygodniem w Gutach, rolnik Józef Koterla, posiadający jedyną parę koni w okolicy. Swojski program we własnym zakresie, świetne specjały domowej kuchni przygotowane przez panie z Klubu Kobiet, radosny nastrój uczestników, były miłym zakończeniem tegorocznych wakacji.

WRZESIEŃ 1998

AKT WSPOMNIENIOWY z okazji 59. rocznicy wybuchu II wojny światowej odbył się 6.9. w Cieszynie. Wzięli w nim również udział (tradycyjnie zapraszani) przedstawiciele ZG PZKO.

BŁĘDOWICKIE DOŻYNKI odbyły się 6.9., lecz tym razem organizatorzy musieli szukać schronienia w pomieszczeniach Domu PZKO, bowiem na dworze panowała ulewna pogoda. Ogród tonął w strugach deszczu. Pomimo tego bawiono się znakomicie, co było zasługą bogatego programu kulturalnego w którym wystąpiły zespół „Bystrzyca” i kapela „Kamraci” MK PZKO, dzieci miejscowego polskiego przedszkola oraz atrakcyjnie prezentujący się zespół mażorettek błędowickiej PSP, który ćwiczy pod kierunkiem nauczycielki Elżbiety Czerner. Gospodarze dożynek Danuta i Jan Nierostkowie częstowali gości z bliska i z daleka kołaczami i miodulą, i starali się o radosny nastrój uczestników ciasno zgromadzonych, ale zadowolonych, w sali Domu PZKO. Nie zabrakło świetnych dań kulinarnych przygotowanych przez panie z Klubu Kobiet, co w połączeniu z przeżyciami artystycznymi ogólnie sprawiło, że brzydka pogoda nie miała wpływu na sukces imprezy.

„BABSKI FESTYN” zorganizowały 12.9 Sekcja Kobiet ZG oraz Miejskowe Koło PZKO, tym razem w Gródku. Zainteresowanie i udział w Festynie były duże, więc organizatorzy cieszyli się z pięknej pogody, bowiem w innym wypadku uczestnicy nie zmieściliby się w Domu PZKO. Gródecki Klub Kobiet pod kierunkiem Anny Pilch przygotował imprezę od strony kulinarnej, natomiast panowie od strony organizacyjnej tak, aby uczestnicy z bliska i daleka byli zadowoleni. Program artystyczny wykonały dzieci PSP z Gródku i Karwiny – Frysztatu oraz zespół folklorystyczny i kapela „Bystrzyca”. Dużym zainteresowaniem cieszyła się wystawka prac twórców ludowych Jana Heczki, Ludwika Borskiego i Pawła Martynka zainstalowana w Domu PZKO. W stoisku „Contact” prowadzonym przez Helenę Śliwkową można było kupić książki. Tu największym wzięciem cieszył się najnowszy śpiewnik Józefa Wierzgonia „Śpiewamy wszyscy”, a autor z akordeonem na miejscu zachęcał wszystkich do śpiewania. Wśród gości byli wójtowie: Gródku Pavel Tomčala, Bystrzycy Anna Konderłowa, burmistrz Gogolina, miasta utrzymującego partnerskie stosunki z Jabłonkowem Norbert Urbaniec oraz wielu zaolziańskich przedstawicieli świata kultury. Ze Skoczowa przybył „Klub Wesołych Emerytek”, zespół pań często odwiedzających zaolziańskie imprezy.

UROCZYŚĆ WSPOMNIENIOWE z okazji 66. Rocznicy katastrofy lotniczej, w której zginęli polscy piloci Franciszek Żwirko i Stanisław Wigura, rozpoczęły się 12.9. w Cierlicku – Kościelcu mszą polową odprawioną przez miejscowego proboszcza parafii rzymsko – katolickiej Mirosława Ganderę. Przy Pomniku Lotników złożono wieńce i kwiaty. Organizatorem wspomnieniowych uroczystości jest każdorocznie Miejskowe Koło PZKO przy współpracy Aeroklubu Bielsko – Biała. W tym roku na Kościelec przybyło wielu gości z Polski, m.in. dlatego, że imprezie towarzyszyły obchody 80 – lecia polskiego lotnictwa. Klub Seniora przy Aeroklubie Bielsko – Biała postanowił zorganizować uroczyste spotkanie z tej okazji właśnie w kościeleckim Domu Polskim im. Żwirki i Wigury. Udział wzięli przedstawiciele Aeroklubu na czele z prezesem Franciszkiem Kępą, przedstawiciele Klubu Seniora Aeroklubu, Związku Spadochroniarzy Ziemi Cieszyńskiej, gminy Goleszów, miejscowych władz Cierlicka, Koła Polskich Kombatantów, Harcerstwa Polskiego w RC, ZG PZKO i inni.

FESTYN GÓRSKI – tradycyjną niegdyś imprezę, nie tylko młodzieżową, wznowiono 12.9. w ośrodku szkoleniowo – wypoczynkowym ZG PZKO w Koszarzyskach. Organizatorem była Rada ds. Młodzieży i Sportu przy ZG. Od strony gastronomicznej imprezę przygotowało Miejskowe Koło PZKO w Koszarzyskach. Tradycyjny program sportowy rozpoczęto turniejem siatkówki. Spośród trzech drużyn uczestniczących zwyciężył rodzinny zespół Kufów z Mostów k. Jabłonkowa. W ringo startowało 8 dwuosobowych drużyn – wygrali Dalibor Paseka i Maciej Szewczyk. Wyścig rowerowy „Górska mila” wygrał Tomasz Kluz z Trzyńca. Program muzyczny zapewniały renomowane kapele rockowe ARCIA z Trzyńca, FRONTIER i HAZAH z Cz. Cieszyna oraz SEXIT z Rożniawy na Słowacji. Atrakcji było więc sporo jednak zabrakło czynnika najważniejszego – publiczności. Podobno przewinęło się na Festynie około 150 uczestników, ale wg. sprzedanych biletów, o wiele mniej. Za mało, w odniesieniu do wysiłku organizatorów.

ZEBRANIE ZARZĄDU GŁÓWNEGO - odbyło się 15.9. w Klubie PZKO przy ul Bożka. Właśnie sprawy związane z zagospodarowaniem tego budynku należały do ważniejszych punktów obrad. Gospodarz budynku Jan Górecki zdając relację z wykorzystania budynku stwierdził, że podniesiona opłata za wynajęcie na 200 Kč/godz., obniżyła liczbę chętnych urządzania tu imprez. Ponadto budynek wymaga remontu, szczególnie parkiet w dużej sali. Po obszernej dyskusji zobowiązano dyrektora Biura do przeprowadzenia rozmowy z J. Góreckim na temat uiszczenia przez niego zaległości oraz obniżenia opłat za wynajęcia na 100 Kč/godz., przedstawienia Radzie OE analitycznego porównania dochodów z wynajęcia sali w Klubie w identycznych okresach styczeń – sierpień 1997 i 1998 oraz przeprowadzenia rozmów z zarządem MK PZKO Cz. Cieszyn – Centrum o możliwości zagospodarowania Klubu PZKO lub jego przejęcia przez Koło. Omawiano też zagospodarowanie „Dziupli” przy ul Strzelniczej, gdzie nadal po kilku próbach, nie udało się znaleźć dzierżawcy a lokal również wymaga remontu. ZG podjął uchwałę o sprzedaży Domu PZKO w Boguminie – Pudłowie, majątku Zarządu Głównego, który stoi niewykorzystany, znacznie ucierpiał po ubiegłorocznej powodzi i nie można znaleźć kandydata do wynajęcia. Przy omawianiu spraw finansowych ustalono, że ostateczne rozliczenie roku 1997 zostanie przedstawione na Konwencie Prezesów. W dalszej części obrad członkowie ZG zapoznali się z decyzją Prezydium o wysłaniu listu do prezesa „Wspólnoty Polskiej” Andrzeja Stelmachowskiego z prośbą o spotkanie oraz list do marszałka Senatu RP, Alicji Grześkowiak, zawierający informacje o krokach, jakie poczynił ZG w celu odzyskania hotelu Piast. Ponadto ZG uchwalił najwyższe odznaczenie związkowe Zasłużony dla Związku I st. z Wpisem do Złotej Księgi PZKO, dla chóru mieszanego „Lutnia” działającego przy MK PZKO w Lutyni Dolnej.

„KOPACZÓWKĘ” – wieczór folklorystyczny przy muzyce, strykach i humorze zorganizowało 19.9. Miejskowe Koło PZKO w Karwinie – Raju. Impreza należy do tradycyjnych. W tym roku bawił gości swym humorem: gawędami i dowcipami Tadeusz Filipczyk z jabłonkowskiego „Gorola”, inaczej prezes MK PZKO w Nawsiu a pierwotnie łączanin, którego rodzina musiała wyprowadzić się z Łąk, zdewastowanej wioski przez szkody górnicze. Cała rodzina Filipczyków zaangażowana jest od kilkunastu lat w pracy pezetkaowskiej w Nawsiu i Jabłonkowie. RajECKI wieczór był bardzo udany.

JESIENNE ŻEGNANIE LATA - „Wykopki” i smażenie stryków mieli 20.9. członkowie MK PZKO i ich goście w Karwinie – Darkowie. W tym samym czasie przebiegało Pożegnanie lata w MK PZKO w Karwinie – Frysztacie, gdzie „Nadolziańską śpiewogrę, czyli „Jak Jaś Kasię namawiał” autorstwa Antoniego Strzybnego z Bystrzycy w reżyserii Urszuli Odstrčil, dyrygentki chóru „Zaolzie“, który razem z zespołem „Skotnica“ odegrał ten spektakl, nagrodzono gromkimi brawami. 20 września przebiegało też Pożegnanie lata w MK PZKO Niebory, z udziałem teatryku „Gapa”. Na program złożyło się przedstawienie zatytułowane „Absolutnie straszny olbrzym”, wystawa prac plastycznych uczniów miejscowej PSP i przedszkola, a także konkurs na Malarza Lata 98 oraz rozwiązanie konkursu Poeta Lata 98. 23 września piekli placki ziemniaczane wędryńscy Seniorzy i Klub Kobiet MK PZKO. 26 września żegnali lato pezetkaowcy z Orłowej – Miasta i Łazów. W świetlicy w Zimnym Dole nie zabrakło placków ziemniaczanych, rozmowy przeplatano śpiewem przy akompanioamencie akordeonu Bronisława Bednarza.

„BESKIDY 98” - Międzynarodowy Plener Malarski zorganizowało w dniach 13 – 24 września w pensjonacie „U studánky” w Łomnej Górnej, Stowarzyszenie Artystów Plastyków działające przy Zarządzie Głównym PZKO. W plenerze wzięli udział plastycy z Polski: Marian Chmielecki z Raciborza, Helena Golda – Blahut z Tych, Krystyna Jasińska i Edyta Rutkowska z Katowic, Marian Kokoszyński z Inowrocławia i i Marian Szczerba z Opola. Środowisko zaolziańskie reprezentowali Oskar Pawlas, prezes SAP – komisarz pleneru, Józef Drong, Paweł Wałach, Edgar Baran, Daria Krygiel, Barbara Kowalczyk i Monika Milerska. Plonem twórczej pracy uczestników pleneru było 76 obrazów, z których połowa znalazła nabywców na wystawie poplenerowej zorganizowanej 24.9. Plener mógł się odbyć dzięki 10 sponsorom, którzy go wsparli finansowo, za co mogli sobie wybrać po jednym obrazie. Jeden ze sponsorów, starosta Stonawy Andrzej Feber, zakupił kilka beskidzkich pejzaży dla rekonstruowanego stonawskiego ośrodka kultury – Domu PZKO. Gospodarzem imprezy była Lidia Pawlas, dla której uczestnicy pleneru, szczególnie z Polski, nie szczędzili słów pochwały i podziękowania za organizację i opiekę. W części rozrywkowej poplenerowego spotkania do głosu doszli Józef Wierzgoń, który rozśpiewał towarzystwo oraz gawędziarz Bronisław Procner, rzeźbiarz znanych „beskidziółków”.

KLUB PROPOZYCJI MK PZKO w Karwinie – Frysztacie miał 23.9. swoje kolejne spotkanie. Tym razem we frysztackim Domu PZKO gościli Jadwiga i Władysław Oszeldowie z Cieszyna. Tematem prelekcji i następnie dyskusji, była najnowsza książeczka pani Jadwigi na temat zdrowego życia „Zdrowie pod ręką”.

SPOTKANIE „SUSZAN” – byłych i obecnych członków zespołu tanecznego „Suszanie” odbyło się 26.9. w Domu PZKO i w sali Domu Robotniczego w Suchej Górnej z udziałem około 200 osób. Wiosną tego roku zespół obchodził swoje 45 – lecie. W krótkim programie przedstawili się obecni członkowie zespołu. Towarzyszyła im kapela. Potem była ogólna zabawa, do której przygrywała orkiestra „Forum” Bronisława Kapiasa, aukcja przedmiotów zyskanych przez zespół podczas artystycznych wyjazdów Uzyskane fundusze przekazano zespołowi. Była także loteria z cennymi nagrodami. W sali Domu PZKO można było obejrzeć albumy i kroniki „Suszan”. Lista członków zespołu (niepełna), którzy w nim wysepowali obejmuje ok. 300 nazwisk.

MISTRZOSTWA PZKO W LA weteranów odbyły się 27. 9. na stadionie w Trzyńcu z udziałem 16 zawodników. Organizowała Sekcja Sportu i Turystyki oraz Biuro ZG.

KONWENT PREZESÓW – odbył się 30.9. z udziałem 69 prezesów MK. Obrady zdominowała sprawa hotelu Piast. Wpierw jednak prezes ZG J. Czap przedstawił sprawozdanie z działalności ZG i Biura w okresie od Konwentu z 10 lutego b.r. do końca września. Następnie zostało przyjęte przedstawione przez inż. Halinę Gawlas sprawozdanie ekonomiczne za rok 1997. Konwent zażądał, by Komisja Rewizyjna ZG zweryfikowała to sprawozdanie. Zobowiązano ZG do regularnego przeprowadzania analiz gospodarowania zgodnie ze Statutem i przepisami finansowymi. W sprawie nadchodzącego okresu zebrań sprawozdawczo – wyborczych zobowiązano Biuro ZG do opracowania i przesłania do Kół w terminie do 15.10. Biuletynu Informacyjnego zawierającego potrzebne materiały informacyjne oraz schemat prowadzenia zebrań.

Dyskusja wokół głównego tematu – Piasta, była długa i burzliwa. Wyjaśniano cały mechanizm transakcji: zastawu – sprzedaży Piasta, co stwierdzono, że ze strony prezesa i dyrektora Biura było błędem. Zdymisjonowany już prezes S.A. Dom Polski Józef Toboła nie potrafił wyjaśnić, gdzie zostały ulokowane pieniądze, które w całości (11 mil.Kč) przejął od TLS. Inż. B. Sołczyk poinformował o odbytym dzisiaj Walnym Zebraniu S. A. Dom Polski, na którym był przedstawiony partner strategiczny deklarujący wejście do S.A. i deklarujący uregulować wszystkie zobowiązania dla Domu Polskiego i dla Piasta. Została podpisana pisemna umowa z firmą Petro – Benz, niestety, firma nie uregulowała swoich zobowiązań. Był zgłoszony wniosek Józefa Štirby, prezesa MK Cz. Cieszyn – Centrum o zwołanie Nadzwyczajnego Zjazdu PZKO. Wniosek nie został przez Konwent zaakceptowany. Prezes J. Czap po oświadczeniu wyjaśniającym jego postanowienie, złożył rezygnację z funkcji prezesa i członka Zarządu Głównego PZKO. Konwent wziął to do wiadomości, ale proponował Zarządowi Głównemu nie przyjąć rezygnacji. Konwent upoważnił prof. Daniela Kadłubca do zredagowania rzetelnych informacji o Piaście na podstawie istniejących dokumentów, w celu przekazania ich do prasy. Zaproponowano poszerzyć Radę Ekonomiczno – Organizacyjną ZG o następujących członków: inż. Jana Ryłkę z Jabłonkowa, inż. Józefa Štirbę z Cz. Cieszyna, Tadeusza Puchałę z Karwiny – Raju, inż. Leona Hlišnikowskiego z Trzyńca i Melchiora Sikorę z Karwiny – N. Miasta, dla kwestii rozwiązywania spraw hotelu Piast.

W sprawach różnych zobowiązano Biuro do opracowania oferty kulturalnej na podstawie wniosków zgłoszonych z miejscowych Kół oraz zaakceptowano odznaczenie dla chóru „Lutnia” z Lutyni Dolnej, z okazji jego 90 – lecia: Wpis do Złotej Księgi PZKO.

PAŹDZIERNIK 1998

WYSTAWA EXLIBRISÓW Zbigniewa Kubiczki została otwarta 2.10 w Bibliotece Regionalnej w Karwinie – Frysztacie. Z. Kubiczka ma w swym dorobku już ok. 700 exlibrisów. Bogaty program kulturalny na wernisażu był przygotowany przez przyjaciół i krewnych jubilata, bowiem wystawa zbiegła się z 60. urodzinami (19.10.) twórcy dzieł małej grafiki, co jest jego życiową pasją. Wystąpili w nietypowych dla siebie rolach Bogusław Chwajol i Romuald Gąsior, szefowie Polskiego Towarzystwa Medycznego, muzyk i malarz Bronisław Liberda, poetka Renata Putzlacher. Piosenki o jubilecie wykonał Kabaret Młodszych Pań prowadzony przez siostrę jubilata Halinę Kowalczyk.

Licznie zjawili się na wernisażu koledzy ze Stowarzyszenia Artystów Plastyków ZG PZKO, którego Z. Kubeczka jest członkiem.

MEMORIAŁ WANDY DELONG – XXII Otwarte Mistrzostwa PZKO w Biegu na Przełaj zorganizowało 4.10. MK w Mistrzowicach oraz Sekcja Sportu i Turystyki ZG PZKO. Do zawodów stanęło 84 sportowców, co stanowi rekordowy udział. Startowały PSP z Cz. Cieszyna (18), Bystrzycy (16), Bukowca (pięcioklasówka – 9), Trzyniec I (8). Szkoły średnie reprezentowało tylko 10 uczniów Polskiego Gimnazjum z Cz. Cieszyna. Z uczniami przybyli nauczyciele i rodzice a nawet dyrektorzy z Cz. Cieszyna i Bystrzycy. Młodzież i kobiety pokonywali trasę długości 1470 m, mężczyźni zaś 3140 m. W klasyfikacji drużynowej (suma 3 zawodników drużyn męskich i kobiecych) o Puchar Przechodni, zwyciężyła drużyna Gimnazjum. Jak zawsze, członkowie MK Mistrzowice nie tylko przygotowali trasy, czuwali nad przebiegiem zawodów, ale także zatroszczyli się o dobre samopoczucie zawodników, podając im posiłek. Najlepsi zawodnicy otrzymali nagrody rzeczowe ufundowane przez dra Eugeniusza Delonga i ZG PZKO. Zarząd Główny postarał się również o nagrody książkowe, dyplomy i puchar przechodni.

ROZMOWY WE „WSPÓLNOCIE” w Warszawie odbyła 7.10. delegacja ZG PZKO w składzie inż. Halina Gawlas – wiceprezes, inż. Bronisław Sołczyk i Jerzy Taraba. Delegację przyjął członek Zarządu Krajowego, dyrektor Biura, Andrzej Chodkiewicz. Tematem spotkania była sprawa utraty Piasta. Poinformowano dyrektora o działaniach mających na celu odzyskanie budynku. Strona polska naciskała na przeprowadzenie w najwyższym kierownictwie PZKO zmian personalnych oraz załatwienia sprawy hipotek na inne majątki PZKO na rzecz Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” (budynki przy ul. Strzelniczej i przy ul. Bożka), o co żądała w ubiegłym roku. Ponadto strona polska domagała się przedstawienia na piśmie przebiegu działań mających na celu odzyskanie Piasta. Delegacja informowała Zarząd Krajowy „Wspólnoty” o postanowieniach Zjazdu PZKO i ostatniego Konwentu Prezesów.

JESIENNE ŻEGNANIE LATA – popularna impreza, miała miejsce również w kolejnych Miejscowych Kołach: 3.10. smażono placki ziemniaczane w czasie wspólnego spotkania Kół Czeski Cieszyn – Mosty i Osiedle, 5.10. na podobną imprezę zaprosiły panie z Klubu Kobiet MK PZKO w Boguminie, 10.10. odbyło się Pożegnanie Lata z udziałem młodzieży szkolnej, zespołu „TO MY” i kapeli „Kamraci” w Domu PZKO (Czytelnia) w Wędryni, tradycyjne Górnosuskie Wykopki, również 10 października, miały bogaty program. Były występy przedszkolaków, uczniów miejscowej PSP oraz kapeli zespołu „Suszanie”. Zaprezentowali się też goście z Polski: Dziecięca Kapela Ludowa „Polanki” oraz dziewczęcy Zespół Wokalny Arce – du z Bielska Białej. 13 października smażenie placków urządził Klub Kobiet MK PZKO w Zabłociu.

„KAWIARENKA POD PEGAZEM” w Domu PZKO w Jabłonkowie i „Kawiarenka u Adama” gościły w dniach 8. i 9. 10. znanego opolskiego aforystę Wiesława Malickiego i prof. Joachima Glenska, kierownika Zakładu Dziennikarstwa Instytutu Nauk Społecznych Uniwersytetu Opolskiego. Pierwszy aforyzmy tworzy, drugi wyszukuje i gromadzi, pracuje nad kolejnym tomem „Wielkiej Encyklopedii Aforyzmów”. Goście z Opola spotkali się również z uczniami Polskiego Gimnazjum w Karwinie, gdzie wystąpili z prelekcją o aforystyce.

ZMARŁ ANDRZEJ KUBISZ – Odszedł Strażnik Ojcowskiego Domu, najmłodszy z synów Jana Kubisza, współzałożyciel i redaktor naczelny „Głosu Ludu”- pierwszej po wojnie gazety polskiej na Zaolziu. Wraz z Henrykiem Jasiczkiem skupił wokół pisma grono działaczy dążących do odrestaurowania życia społeczno – kulturalnego Polaków. Patronował dążeniom do uruchomienia załączka miesięcznika społeczno – kulturalnego „Zwrot”- dodatku „Szyndzioly”, należał do założycieli SMP i PZKO. Jego życiowym przeznaczeniem nie była – jak w przypadku ojca Jana - budzielska literatura, lecz odnowicielska działalność i podtrzymywanie pamięci między dawnymi i nowymi czasy. Ludziom pióra i sztuki z obu brzegów Olzy zawsze drzwi Jego domu były otwarte. Urodził się 12.XI.1915 w Gnojniku, zmarł 10.10.1998 w szpitalu w Trzyńcu. Nabożeństwo żałobne odbyło się 15.10.1998 w kościele ewangelickim w Ligotce Kameralnej i w tym dniu został pochowany w grobie rodzinnym w Gnojniku.

ZEBRANIE ZARZĄDU GŁÓWNEGO PZKO odbyło się 20.10. Głównym tematem obrad były sprawy finansowe, w tym wyniki gospodarowania Związku w I półroczu b. r. oraz kwestia sprzedaży Domu PZKO w Pudłowie. Uchwała o sprzedaży budynku (z poprzedniego zebrania ZG) jest w trakcie realizacji. Zarząd Główny wysłuchał relacji wiceprezesów (H. Gawlas, B. Sołczyk, J. Taraba) z wizyty w Stowarzyszeniu „Wspólnota Polska” w Warszawie i polecił członkom delegacji sporządzić ze spotkania sprawozdanie. Ponownie członkowie ZG byli poinformowani o wejściu kapitałowym do S.A. Dom Polski firmy – udziałowca z Polski. Wyjście z kryzysu z Piastem byłoby więc realne. Następnie ZG zapoznał się z warunkami konkursu na wsparcie działalności kulturalnej mniejszości narodowych, ogłoszonego przez Ministerstwo Kultury RC. Zobowiązano Biuro ZG umieścić w Biuletynie odpowiednią informację dla Miejscowych Kół oraz przygotować Projekt na rok 1999 pod obrady Rady Kultury, Nauki i Oświaty do 10.12.98. ZG upoważnił dyrektora Biura do podpisania umowy o wynajęciu „Dziupli” p. Buzkowi z Trzyńca za kwotę minimalnie 8 tys. Kč/miesiąc. Złożonej przez prezesa Jerzego Czapa rezygnacji z funkcji prezesa Związku, Zarząd Główny nie przyjął. Wyznaczono delegacje na ważne imprezy kulturalne w regionie i pierwsze Walne Zebrania.

90 –LECIE „LUTNI” chóru mieszanego działającego przy Miejscowym Kole PZKO w Lutyni Dolnej oraz 40 – lecie pracy dyrygenckiej Alojzego Babińskiego obchodzili amatorzy śpiewu chóralnego 17.10. w dolnolutyńskim Domu Kultury. Wśród gości byli konsul generalny Marek Masiulanis i wicekonsul ds. Polonii Małgorzata Filipek, z Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, przedstawiciele ZG PZKO, Kongresu Polaków, Polskiego Związku Chórów i Orkiestr (mgr Kazimierz Fober), starościna Urzędu Gminnego w Lutyni Dolnej Eustasie Mrakavova, dyrektorka miejscowej PSP Alicja Berki, przedstawiciele ZŚM, okolicznych chórów. Chór – jubilat przedstawił się w ambitnym, rzetelnie przgotowanym programie. W trakcie składania życzeń i gratulacji uhonorowany został Wpisem do Złotej Księgi PZKO, a poszczególni członkowie chóru otrzymali złote, srebrne i brązowe odznaki honorowe PZChiO w Warszawie. List z gratulacjami przesłał minister kultury RC Pavel Dostál. W drugiej części programu wystąpili przedszkolacy oraz uczennice miejscowej PSP, a także żeński chór „Kalina” z Karwiny – Frysztatu, Chór Nauczycieli Polskich z Cz. Cieszyna i „Słowik nad Olzą” z Polski. Gościnnie wystąpiła solistka teatru ostrawskiego Lenka Kralovanska – wnuczka pierwszego, powojennego dyrygenta „Lutni”, Emanuela Pastuszka. Słowem wiążącym prowadziła koncert Ewa Hrnčíř.

„PIĘKNE GŁOSY” - kolejny z cyklu koncertów jesiennych zorganizowało Koło PZKO w Mostach k. Jabłonkowa 24.10. w swoim Domu PZKO. Inicjatorem koncertów jest każdorocznie Władysław Czepiec, solista (tenor) kilku zaolziańskich chórów. W koncercie obok niego i Ireny Zawady wystąpili jeszcze inni, znakomici profesjonalni artyści: Jolanta Kremer z Teatru Muzycznego w Gliwicach i Aleksander Teliga, bas – solista Teatru Muzycznego „Roma” w Warszawie i Teatru Narodowego w Pradze. Jego żona Halina akompaniowała solistom na fortepianie. Koncert był bardzo udany, publiczność nie szczędziła braw a artyści bisów.

PATRIOTYCZNIE I BIESIADNIE – Na uroczystym koncercie 25.10 w sali hotelu Piast przypomnieli sobie mieszkańcy Zaolzia 80. rocznicę utworzenia Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego i odzyskania niepodległości przez Polskę i ówczesną Czechosłowację. Gospodarzem koncertu był Chór Nauczycieli Polskich działający przy ZG PZKO. Jego gośćmi był żeński chór „Pěvecké sdružení ostravských učitelek” oraz Estrada Ludowa „Czantoria” z Ustronia. Licznie zgromadziła się publiczność, przybyło wielu gości oficjalnych z konsulem generalnym RP M. Masiulanisem na czele. Burzliwymi oklaskami nagradzano ChNP za wykonanie pieśni patriotycznych i żołnierskich. Bardzo podobał się wysoki poziom artystyczny występu ostrawskich nauczycielek, a największym powodzeniem cieszyła się „Czantoria” z pieśniami ludowymi i biesiadnymi, które wkrótce śpiewała cała sala. Zespół w tym roku obchodzi 10 – lecie działalności. Dyrygentem jest Marian Żyła.

CHÓR „ZAOLZIE” z Orłowej – Lutyni, działający przy Miejscowym Kole PZKO, świętował 24.10. wraz ze swoimi sympatykami i miłośnikami chóralnego śpiewania swoje 75. urodziny. Uroczysty koncert odbył się w miejscowym Domu Kultury, gdzie obok chóru – jubilat, wystąpił zaprzyjaźniony chór „Jutrzenka” z Nakła Śląskiego. Wśród licznych gości oficjalnych byli przedstawiciele Urzędu Miasta Orłowej na czele z burmistrzem Bohumírem Bobákem, przedstawiciele ZG PZKO, ZŚM i zespołów śpiewających z Zaolzia i z Polski. Chór „Zaolzie jest aktualnie jedynym polskim zespołem śpiewaczym w Orłowej. Jeszcze nie tak dawno społeczność polska w Orłowej szczyła się znakomitym chórem męskim „Hasło”. Dyrygentem „Zaolzia”, od 10 lat prowadzącym chór, jest Urszula Odstrčil. Najbardziej zasłużonych chórzystów i związanych z zespołem działaczy uhonorowano odznaczeniami PZKO i PZChiO.

15 – LECIE KLUBU SENIORA w Wędryni obchodziło 25.10. Miejskowe Koło PZKO. Inicjatorem i założycielem był Józef Kaszper. Już w pierwszym roku istnienia Klub liczył 130 członków. W spotkaniach Klubu wystąpiła cała plejada znakomitych prelegentów – ciekawych osobistości z Zaolzia i Polski. W ciągu minionego 15 – lecia odbyło się 150 spotkań. Zarząd Klubu tworzą Józef Kaszper – przewodniczący, oraz jego zastępcy Jerzy Cienciała i Józef Marosz. Na uroczyste jubileuszowe spotkanie przybyło ok. 250 osób, nie tylko członków, ale także sympatyków i prelegentów, był także wójt gminy Stefan Kujawa. W programie artystycznym wystąpił chór „Wędrynka” i miejscowy zespół teatralny.

LISTOPAD 1998

85 – LECIE ŚPIEWACTWA w Suchej Górnej zorganizowało 7.11. Miejskowe Koło PZKO i chór mieszany „Sucha” przy wsparciu finansowym Urzędu Gminnego. W

programie uroczystego koncertu, który odbył się w Domu Robotniczym, wystąpiły wszystkie zespoły śpiewacze działające obecnie w gminie a także zaprzyjaźniony chór męski „Harfa” z Bielska – Białej. Koncert zagały hymnem „Gaude Mater” połączone chóry „Sucha” i „Harfa”, następnie wystąpił, zbierając dużo oklasków, chór szkolny miejscowej PSP dyrygowany przez Jadwigę Czap. Wysoki poziom artystyczny zaprezentował chór mieszany Kościoła Braterskiego z towarzyszeniem orkiestry smyczkowej pod batutę Tadeusza Danela, trzy pieśni wykonał chór żeński „Śárka” pod kierunkiem Dagmar Zineckerowej. W dalszej części zaprezentowały się: męski zespół wokalny „Gama” z kier. art. Erichem Paździorą, gospodarz imprezy chór „Sucha” prowadzony przez Otokara Matuszka i „Harfa” z dyrygentką Urszulą Pępkowską zbierając zasłużone owacje. Rozśpiewany jubileusz był prawdziwą ucztą duchową dla miłośników śpiewu chóralnego. Liczni gratulanci składając życzenia na ręce dyrygenta O. Matuszka i prezesa MK Władysława Bury nie szczędzili słów uznania.

KONFERENCJA W KRAKOWIE na temat: Polskie Ośrodki Kultury w krajach Europy środkowo – wschodniej, odbyła się w dniach 6. – 8. 11. Organizatorem było Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”. Wystąpili tam za PZKO inż. Halina Gawlas, dr Stanisław Zahradnik, mgr Helena Legowicz i dr Józef Wierzgoń z samodzielnymi referatami na temat zakresu działalności kulturalnej na Zaolziu.

KALENDARZ ŚLĄSKI na rok 1999, już 35. rocznik, wydał Zarząd Główny PZKO w tym roku wcześniej, na początku listopada. Redaktorem jest Otylia Toboła. Na ponad 200 stronicach poza kalendarium i obszerną Kroniką zaolziańskich wydarzeń roku 1998, jest sporo interesujących materiałów, przede wszystkim o charakterze historycznym. Są też artykuły biograficzne, o harcerstwie, folklorystyczne i inne, mogące zainteresować miłośników kalendarzy.

VI WYSTAWA KSIĄŻEK POLSKICH WYDAWCÓW została otwarta w Klubie PZKO w Cz. Cieszynie 11.11., w dniu Święta Niepodległości RP. Organizatorami byli: ALFA Hurt księgarski z Bielska – Białej, ALFA Danuta Wirth z Cz. Cieszyna, ZG PZKO, Konsulat Generalny RP w Ostrawie, Głos Ludu oraz Wydawnictwo Wiedza Powszechna z Warszawy. Otwarcia wystawy dokonał konsul generalny RP Marek Masiulanis. Zebranych przywitał dyrektor hurtowni ALFA Zenon Wirth, w imieniu współorganizatora prezes ZG Jerzy Czap. Głos zabrał również warszawski krytyk literacki Tadeusz Żółciński. W krótkim programie artystycznym fragmenty „Dziadów” Adama Mickiewicza przedstawiła uczennica Polskiego Gimnazjum Ilona Franek, natomiast cała sala zaśpiewała z Józefem Wierzgoniem kilka piosenek ludowych z jego najnowszego śpiewnika. Swoje książki na wystawie podpisywali Władysław Sikora - „Ojcowizna”, Piotr Horzyk – Bajki Piotrusia”, Władysław Martynek - „Pamiętnik Sybiraka”. Wystawa w Cz. Cieszynie była eksponowana do 15.11. Tradycyjnie już drugi etap odbył się w dniach 19 – 22 listopada w Domu PZKO w Jabłonkowie a trzeci w dniach 26 – 28 listopada w Domu PZKO w Karwinie – Frysztacie.

SALA TWÓRCÓW Z ZAOLZIA została otwarta w Muzeum Okręgowym (Zamek Sułkowskich) w Bielsku – Białej, w ramach Galerii Malarstwa Polskiego. Jest to wynik owocnej współpracy dyrekcji Muzeum z artystycznym środowiskiem zaolziańskim – Stowarzyszeniem Artystów Plastyków przy ZG PZKO. Uroczyste zagajenie, w którym SAP na czele z prezesem Oskarem Pawlasem wzięło udział, odbyło się 14.11. Było dedykowane 80. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Było to również ukoronowanie 100 – lecia bielskiej placówki muzealnej. W sali Malarstwa Polskiego na

Zaolziu znalazły się prace: Alicji Bartulcowej, Józefa i Tadeusza Bergerów, Władysława Ćmiela, Gustawa Fierli, Dominika Figurnego, Stanisława Krausa, Henryka Nitry, Gustawa Nowaka, Władysława Pasza, Oskara Pawłasa, Bogumiła Swobody, Franciszka Świdra, Tadeusza Wratnego i Rudolfa Żebroka. Można było kupić kolorowe katalogi naszych artystów wydane w Karwinie, a poświęcone polskim twórcom z Zaolzia.

„MIESIĄC OŚWIATY” – tradycyjna impreza wielu naszych Kół PZKO odbyła się, jak co roku także w Skrzeczoniu dnia 15.11. Prowadząca imprezę Maria Sładeczek przypomniała 200. rocznicę urodzin Adama Mickiewicza – z tej okazji przygotowano wystawkę o życiu i twórczości poety. Chór „Hasło” z dyrygentką Ireną Szeliga przedstawił kilka pieśni ze swego repertuaru, uczennice dolnolutyńskiej i bogumińskiej szkoły urozmaiciły program recytacjami. Kierowniczką miejscowej polskiej biblioteki Danuta Guziur przypomniała 85. rocznicę założenia tej placówki. Odbył się także kiermasz książkowy. W drugiej części wieczoru, członek Koła i Sekcji Folklorystycznej ZG PZKO, Wincenty Szeliga przedstawił historię polskiej szkoły wybudowanej przed 100 laty a która służyła dzieciom do roku 1969. Przypomniał też historię budynku – siedziby Miejscowego Koła PZKO, wybudowanego w 1913 roku przez rodzinę Szewieczków. Uczestnicy imprezy obejrzeli też wystawkę z okazji 80. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości.

90 – LECIE „SIŁY” – w Klubie PZKO w Cz. Cieszynie spotkali się 21.11. historycy i „Siłacze”, by uczcić 90. rocznicę powstania Stowarzyszenia Polskich Robotników i Robotnic „Siła”, które w dalszych latach swego istnienia przyjęło nazwę Polskie Stowarzyszenie Robotnicze Oświatowo – Gimnastyczne „Siła”. Powstało z inicjatywy posła Tadeusza Regera. Uroczystość wspomnieniową zorganizowała Sekcja Historii Regionu Zarządu Głównego PZKO, by „...uczcić ogromny dorobek „Siłaczy”, ocalić od zapomnienia, utrwalić jej dokonania w świadomości dzisiejszego polskiego społeczeństwa na Zaolziu i oddać hołd wszystkim „Siłaczom”, którzy zginęli w czasie okupacji hitlerowskiej” – powiedział przewodniczący SHR mgr Otokar Matuszek zagajając sesję. Uczestnicy wysłuchali dwóch referatów: O. Matuszka - o działalności „Siły w latach 1908 – 1939, oraz Stanisława Zahradnika – o stratach, jakie poniosło Stowarzyszenie w czasie okupacji i próbach wznowienia „Siły” po wojnie, które niestety się nie powiodły z przyczyn politycznych. Nie zabrakło w trakcie spotkania wspomnień dawnych „Siłaczy”, była też okolicznościowa wystawa, ciesząca się dużym powodzeniem, na której zgromadzono unikalne zdjęcia i dokumentację

WIECZÓR MICKIEWICZOWSKI zorganizowało 21.11. Miejscowe Koło PZKO w Olbrachcicach, by uczcić 200. rocznicę urodzin wieszczka. W części pierwszej prowadzonej słowem wiążącym przez Helenę Legowicz (z pochodzenia olbrachciczanek), zaprezentował się chór mieszany MK „Olbrachcice” pod kierunkiem Reginy Góralik, debiutującej jako dyrygentka, tegorocznej absolwentki kursu dyrygenckiego w Koszalinie. Następnie teatrzyk „Drops” Jadwigi Czapowej zaprezentował montaż poetycki twórczości A. Mickiewicza z różnych okresów jego życia i różnych gatunków. Na zakończenie tego bloku z pięknym recitalem wystąpił młodociany miejscowy talent – tenor Bronisław Palowski, student konserwatorium w Pradze. Akompaniował mu na fortepianie ojciec, także Bronisław. W części drugiej wystąpił gościnnie Chór Nauczycieli Polskich pod dyrekcją prof. Alojzego Suchanka i inż. Władysława Ruska z pieśniami do słów A. Mickiewicza, patriotycznymi, żołnierskimi, ludowymi i popularnymi, dając pokaz ogromnych możliwości, jakie

zespół posiada pomimo wysokiej przeciętnej wieku członków. Z akompaniamentem fortepianowym towarzyszyła chórzystom niezrównana pani Marta Bury, konferansjerkę pięknie prowadziła Aleksandra Opioł. Olbrachcickie spotkanie z poezją Adama Mickiewicza było bardzo udane, jednak organizatorzy spodziewali się większego udziału członków Koła.

JUBILEUSZ 70 – LECIA „DŹWIĘKU” , chóru mieszanego działającego przy Miejscowym Kole PZKO w Karwinie – Raju, obchodzili rajeccy pezetkaowcy, przyjaciele z okolicznych chórów, zaprzyjaźnione chóry z za granicy: Chór Akademicki UŚ w Cieszynie, „Harmonia” i „Słowiczek” z Rept Śląskich, „Echo” z Zebrzydowic. Gratulował też „Rolnik” z Wyszanowa i „Krakus” z Genk w Belgii. Z gratulacjami przybyli przedstawiciele Urzędu Miasta Karwiny, ZG i ZŚM PZKO. Dorobek chóru, zwłaszcza za kierownictwa artystycznego i dyrygentury prof. Haliny Goniewicz – Urbaś (od 1979 r.) i jej współpracowników, dyrygentów mgr Haliny Jansa i mgr Jacka Jansy (od 1986 r.), jest ogromny. Chór zdobywał nagrody w konkursach w Pradze i Ołomuńcu, w Konkursie Chórów PZKO. Poszczycić się może 8 występami w Belgii w 1989. W minionym 10 – leciu dał 52 samodzielne koncerty oraz występował na różnych imprezach 101 razy. Przed jubileuszem nagrał własną płytę. Podstawą aktualnych sukcesów są setki prób (430 w ostatnim 10 – leciu), ogromne zaangażowanie i praca chórzystów, fachowość kadry dyrygenckiej.

ZEBRANIE ZARZĄDU GŁÓWNEGO PZKO odbyło się 24.11. Ze względu na ponad 50% absencję, gremium nie było zdolne do podejmowania uchwał. Tematem obrad były sprawy gospodarcze, w szczególności działalność i gospodarowanie w Klubie PZKO na ul. Bożka oraz problematyka wynajęć w budynkach Zarządu Głównego. Dr Józef Wierzoń przedstawił działalność Zrzeszenia Śpiewaczo – Muzycznego w okresie aktualnej dwuletniej kadencji. Ze sprawozdania wynika, że Zarząd ZŚM inicjuje i organizuje wiele śpiewaczych imprez dla dzieci, młodzieży i dorosłych, które mają pozytywny wpływ na ogólną działalność PZKO. Jak stwierdził J. Wierzoń, obecnie pracują na Zaolziu 24 chóry – 2 żeńskie, 3 męskie i 19 mieszanych, w tym 2 kameralne oraz 6 małych zespołów wokalnych. Zespoły te skupiają około 700 śpiewaków. Następnie rozważano, jakiej działalności związkowej powinny w swej treści dotyczyć projekty do Ministerstwa Kultury RC. Zdecyduje o tym specjalnie zwołana na 3.12. sesja Rady Kultury i Prezydium ZG. Prezes Komisji Rewizyjnej inż. Wilhelm Zmełty przedstawił ostatnie ustalenia Komisji dotyczące zamknięcia gospodarczego roku 1997. W związku z długotrwałymi nieprawidłowościami w kwestii księgowości w Biurze ZG, zawnioskowano ogłoszenie w Głosie Ludu oferty na stanowisko nowej księgowej. Tematem obrad było również delegowanie przedstawicieli ZG na Walne Zebrania, oraz wnioski odznaczeń PZKO dla zasłużonych członków.

50 – LECIE ZESPOŁU TANECZNEGO w Orłowej – Lutyni (dawniej Lutyni Górnej), którego kontynuatorem jest zespół „Skotnica”, świętowali miejscowi pezetkaowcy 28.11. w Domu Kultury. Kierowniczka „Skotnicy” i młodszej „Skotniczki”, autorka choreografii, Odonia Charvát zaangażowała do występów w jubileuszowym koncercie dodatkowo, oprócz aktualnych tancerzy, 6 par tancerzy występujących w zespole w latach 1948 – 1953, oraz 10 par z okresu nowszego – do 1990 roku. „Skotniczka” przedstawiła w tańcu obrazki ludowe z okolic Bogumina. W drugiej części koncertu „Skotnica” zaprezentowała tańce śląskie, polskie i czeskie. Tancerzom i śpiewakom przygrywała kapela Józefa Lugscha. W całym programie wystąpiło 80 osób. W dziecięcej „Skotnicze” i młodzieżowej „Skotnicy” pracuje aktualnie ok. 45 osób.

Orłowsko-lutyński zespół taneczny prowadzili kolejno Ferdynand Król (założyciel), Bronisław Bednarz, Adela Lukaščík, Czesław Jędrzejczyk, Zofia Heinz, Waldemar Mazurek i od r. 1961 do dnia dzisiejszego – Odonia Charvát. W koncercie wystąpiły całe rodzinne klany, często trzypokoleniowe. Orłowsko-lutyńscy tancerze „Skotnicy” i „Skotniczki” wielokrotnie reprezentowali macierzyste Koło, miasto Orłowę i cały Związek na imprezach w Polsce, niedawno na Węgrzech, wszędzie zyskując wysokie oceny. Na koncert przybyli przedstawiciele Miasta Orłowej, ZG PZKO, Kongresu Polaków, zaprzyjaźnionych zespołów naszych i z Polski. Były więc gratulacje, życzenia i kwiaty, co było wyrazem uznania dla dokonań zespołu i jego kierowniczk.

GRUDZIEŃ 1998

ZRZESZENIE ŚPIEWACZO – MUZYCZNE ZG PZKO razem z Polskim Centrum Pedagogicznym zorganizowało 3.12. Przegląd Szkolnych Zespołów Śpiewaczych. Wbrew malkontentom i „utyskiwaczom” wzięło w nim udział 15 różnego rodzaju zespołów śpiewaczych z PSP, w sumie 350 młodocianych śpiewaków. Cieszyński przegląd cechowała miła atmosfera, w przerwach między występami śpiewano wspólnie. Na zakończenie imprezy gimnazjalny chór „Collegium Iuvenum” dał stojący na wysokim poziomie artystycznym mały koncert.

KONCERT „HARFY” – chóru mieszanego, działającego przy Miejscowym Kole PZKO – Centrum w Cz. Cieszynie, odbył się 4.12. w sali hotelu Piast. Chór pod batutą nowego dyrygenta, Tomasza Piwki zaprezentował nowy, ambitny program. Były pieśni J. I. Paderewskiego, J. Maklakiewicza, A. Dvořáka, J. Świdra, S. Wiechowicza. Gościem „Harfy” był młodzieżowy Chór Instytutu Pedagogiki Muzycznej Filii UŚ w Cieszynie. Oba chóry wspólnie zaśpiewały hymn „Gaude Mater Polonia”. Chór uniwersytecki w swoim wystąpieniu mistrzowsko wykonał program, na który złożyły się „Sonety krymskie” Adama Mickiewicza z muzyką Stanisława Moniuszki. Chór prowadzi Aleksandra Trefon – Paszek (również dyrygentka nawsiańskiej „Melodii”), która w roku ubiegłym została laureatką specjalnej nagrody dla najlepszego dyrygenta w prestiżowym konkursie Musica Mundi we Włoszech. Spontanicznie przeżywana przez młodzież muzyczna interpretacja poezji A. Mickiewicza podbiła zgromadzoną publiczność.

ATRAKCYJNA WYSTAWA przygotowana przez Klub Kobiet Miejscowego Koła PZKO w Jabłonkowie miała miejsce w dniach 5 – 7 grudnia w tutejszym Domu PZKO. Była to wystawa różnorodności o tematyce przedświątecznej i świątecznej. Panie przedstawiały swe hafty i robótki szydełkowe, swoje miejsce miały adwentowe wieńce i zastawiony zgodnie ze śląską tradycją stół wigilijny. Były świąteczne szopki – historyczne, bo przekazywane w rodzinach klubowiczek z pokolenia na pokolenie, między innymi wyrzeźbiona 60 lat temu przez jabłonkowskiego rzeźbiarza Alojzego Talarka. Były oryginalne, szdelkowane białe ozdoby choinkowe Gertrudy Crha. Największą atrakcją był „piernikowy Jabłonków”, który pod kierownictwem Marty Ćmiel wszystkie panie z Klubu Kobiet wykonywały przez cały miesiąc, zużywając do „budowy” 40 kg mąki, 25 kg cukru, kilka kg miodu i różnych przypraw, które są potrzebne do piernikowego ciasta. Na kilku metrach kwadratowych powstał kompletny jabłonkowski Rynek Mariański z wszystkimi kamieniczkami i kościołem. Pomysłodawcą była Zofia Göbel. Wystawę obejrzało ponad 800 osób. Sprzedawano świąteczne wypieki, była także atrakcyjna loteria. Po zakończeniu wystawy, w księdze

pamiątkowej Klubu Kobiet znalazło się wiele ciepłych słów pochwały pod adresem organizatorek. Jabłonkowski Klub Kobiet liczy 26 aktywnych członkiń a prowadzi go Danuta Pawlus.

WIECZÓR MICKIEWICZOWSKI w „Bajce” – poezję Adama Mickiewicza w znakomitej interpretacji Karola Suszki i Marka Mokrowieckiego wysłuchało 8.12. ponad 40 uczestników spotkania z okazji 200. rocznicy urodzin wieszczka. Organizatorami było Biuro ZG i TL „Bajka”.

ZMARLI w tym miesiącu: 2.12. **inż. Jan Sikora**, prezes Miejscowego Koła PZKO w Karwinie – Starym Mieście. Był ofiarnym społecznikiem już od czasów swej młodości. Udzielał się w Stowarzyszeniu Młodzieży Polskiej, organizował Stowarzyszenie Akademickie „Jedność”, budował Dom PZKO w St. M., organizował sport w ramach Koła Przyjaźni Polsko – Czesko – Słowackiej. Ponadto był aktywnym członkiem Rady Obwodowej PZKO w Karwinie. Był świetnym organizatorem: sukces dwu ostatnich Festiwali PZKO, które odbyły się w Karwinie, to w wielkiej mierze jego zasługa. Pogrzeb Jana Sikory odbył się 8.12. z kościoła rzym.-katol. we Frysztacie.

Mgr Danuta Jaworek (z d. Janik), zmarła 9.12., długoletnia kierowniczka organizacyjna Zespołu Pieśni i Tańca „Olza”, reprezentacyjnego zespołu Zarządu Głównego PZKO. Związana z zespołem od swej młodości, kiedy w nim tańczyła i w dalszych latach, kiedy go prowadziła. Była perfekcjonistką w przygotowaniu zespołu do występów pod każdym względem. Dotyczyło to chociażby stroju, który musiał być należycie dopasowany i w komplecie z wszystkimi dodatkami. Sukcesy „Olzy” odnoszone w kraju i za granicą były podbudowane jej znajomością przedmiotu, ogromnym zaangażowaniem i pracowitością, a przede wszystkim ukochaniem tańca, folkloru i młodzieży, której bez reszty poświęciła swoje pozazawodowe życie. Z zawodu była farmaceutką. Przez wiele lat razem z mężem Otto Jaworkiem, kierownikiem artystycznym „Olzy”, utrzymywali zespół na najwyższym poziomie artystycznym. Pogrzeb Danuty Jaworek odbył się 15.12. z kościoła rzym. katolickiego w Trzanowicach na miejscowy cmentarz.

Władysław Cejnar główny scenograf Teatru czeskokocieszyńskiego, od założenia związany ze Sceną Polską. Pochodził z Dąbrowej (ur. 31.3.1921), studia ukończył w Krakowie. Oprócz Cz. Cieszyna pracował także w teatrach w Brnie i Żylinie. Był w czołówce czechosłowackich scenografów uczestnicząc w wystawach w Pradze, Brnie a również za granicą. Należał do związku plastyków. Z racji, że widownię Sceny Polskiej tworzą członkowie Kół PZKO, znali W. Cejnara i jego dokonania niemal wszyscy Zaolziacy. Projektował również scenografię ogólnozwiązkowych imprez, ilustrował prasę miejscową, uczestniczył w wystawach SLA. Zmarł po długiej, ciężkiej chorobie 7.12.1998. Pożegnanie Zmarłego odbyło się 15.12. w sali Teatru w Cz. Cieszynie.

KONCERT ŚWIĄTECZNY w wykonaniu zespołów folklorystycznych odbył się 19.12. w Domu Kultury „Trisia” w Trzyńcu. Wystąpiły zaolziańskie zespoły: „Olza”, „Skotnica”, „Górole”, „Suszanie”, „Bystrzyca” oraz „Ziemia Cieszyńska” z Cieszyna i Kapela Góralska z Zakopanego. Zagajał koncert gawędziarz Tadeusz Filipczyk z jabłonkowskiego męskiego chóru „Gorol”. „Pójdźmy wszyscy do stajenki” był nazwany program, w którym kolejno koledujący tancerze i śpiewacy zespołów prezentowali koledę, później zaś pieśni i tańce typowe dla danego regionu. W szopce na scenie, nad snem Jezuska czuwali Maria i Józef (Halina Młynek i Marek Böhm z ZPiT „Olza”). Razem z regionami Polski zaprezentował się też czeski region chodzki oraz słowacka Detva. Z „Olzą” występowali też tancerze i muzycy z Podhala. Głównymi

organizatorkami drugiego już koncertu świąteczno – folklorystycznego i autorkami scenariusza były członkinie „Olzy” Michaela Donocik i Urszula Niedoba. Na zakończenie wszystkie zespoły razem z publicznością odśpiewały najślawniejszą chyba kolędę świata „Cicha noc..” Zespół Pieśni i Tańca „Olza” zadedykował koncert zmarłej niedawno kierownicze organizacyjnej zespołu, śp. Danucie Jaworek.

ZEBRANIE ZARZĄDU GŁÓWNEGO PZKO odbyło się 21.12. przy obecności 16 członków. Głównymi tematami obrad było: analiza gospodarowania ZG PZKO w roku 1997 – sprawa dotychczas nie zamknięta, projekty PZKO do Ministerstwa Kultury RC oraz sprawy różne. Przedstawione już wcześniej w ciągu roku 1998 uchybienia i nieścisłości w prowadzeniu księgowości w poprzednich latach nie zostały dotychczas wystarczająco dopełnione i wyjaśnione. Komisja Rewizyjna przedstawiła Zarządowi stan zamknięcia finansowego za rok 1997, wobec czego ZG zwrócił się do KR z prośbą o dokładną analizę gospodarowania w r. 1997 i podania informacji na następnym zebraniu. Dyrektor Biura B. Suchanek przedstawił i uzasadnił projekty na działalność PZKO wysłane do Ministerstwa : 1. Kulturně – osvětová činnost Polského kulturně – osvětového svazu v roce 1999, 2. Loutkové divadlo „Bajka”. W związku z dotacją Ministerstwa Kultury dla PZKO, poruszono temat rozliczenia po Gorolskim Świącie między Biurem ZG i Miejscowym Kołem w Jabłonkowie, dla którego co roku z funduszu Biura wpływa dotacja na organizację GŚ. Członkowie ZG uważają, że MK w Jabłonkowie powinno po GŚ adekwatną część zysku przekazać dla Biura ZG. Zobowiązano Biuro ZG do rozliczenia się z Jabłonkowskim Kołem według zasad Ministerstwa Finansów. W dalszej części obrad dyrektor Biura poinformował o odzyskaniu majątków na własność przez Miejscowe Koła w Karwinie – Starym Mieście i Rychwałdzie. Na zakończenie uchwalono odznaczenia związkowe i ustalono delegatów na zebrania sprawozdawczo – wyborcze w Kołach.

KLUB MŁODYCH Miejscowego Koła w Karwinie – Raju podsumował w ostatnich dniach grudnia swoją całoroczną działalność. Skupia także młodzież z innych Kół karwińskich. Aktywnej na codzień młodzieży jest wprawdzie niewielka liczba, jednak zorganizowano w ciągu roku kilka udanych imprez, w których uczestniczyło sporo młodych pezetkaowców. Organizowano też wycieczki a od tego roku prowadzona jest kronika Klubu Młodych. Klub działa na zasadach równego podziału pracy społecznej, nie ma przewodniczącego ani skarbnika, ale powszechnie wiadomo, że duszą Klubu jest energiczna i pełna pomysłów, Ksenia Owczarzy. Zarząd MK w Raju wspiera moralnie i finansowo młodych klubowiczów, widząc w nich swoich następców w pracy PZKO.

W GRUDNIU, w Miejscowych Kołach przebiegały Walne Zebrania, na których po dwuletniej kadencji wybierano nowe zarządy i komisje rewizyjne. Na końcu 1998 r. było zarejestrowanych 90 Kół Polskiego Związku Kulturalno – Oświatowego, z tego 50 w powiecie karwińskim i 40 w powiecie frydecko – misteckim.

ZEBRANIA Zarządu Głównego odbyły się w ciągu 1998 roku 11 razy, zebrania innych ORGANÓW w strukturze ZG: Konwenty Prezesów – 2, Komisji Rewizyjnej – 5, Rady Kultury – 2, Prezydium ZG – 4, Rady Ekonomiczno – Organizacyjnej – 10, Rady d/s Młodzieży i Sportu – 7, Sądu Rozjemczego – 1.

W strukturze Zarządu Głównego działały: Biuro ZG PZKO, które administrowało i organizowało działalność dalszych podmiotów: Teatr Lalek „Bajka”, Zrzeszenie Śpiewaczo – Muzyczne, Sekcja Taneczna i Folklorystyczna, Sekcja Teatralna, Stowarzyszenie Artystów Plastyków, Sekcja Sportu i Turystyki (w tym SA„J”) Redakcja Zwrotu, Kostiumeria Teatralna, Ośrodek Koszarzyska, Klub PZKO na ul. J.

Bożka, Archiwum Związkowe. W gestii Sekretariatu (Biura) były ponadto oświata (organizowanie prelekcji) i wystawy oraz publikacje (kalendarz, okolicznościowe).

W KWESTII HOTELU PIAST okazało się, że wszystkie podejmowane w tym roku kroki były nadal nieskuteczne. Wobec tego Zarząd Główny zdecydował, że realnym sposobem na odzyskanie hotelu Piast jest sądowe podważenie wiarygodności umowy o sprzedaży Piasta (uchwała ZG PZKO z 21.4.1998). Decyzję tę podjęła uprzednio Rada Ekonomiczno – Organizacyjna na zebraniu 10.3.1998.

Rozwiązanie tej sprawy drogą sądową przedstawia się następująco:

- JUDr Władysław Sikora został upoważniony do sądowego pełnomocnictwa za ZG PZKO w sprawie unieważnienia Umowy o sprzedaży hotelu Piast,
- 8.9.1998 – JUDr W. Sikora podał sprawę do Sądu Powiatowego w Karwinie. Zaskarżenie oparte było o niedotrzymanie zasad Regulaminu Wewnętrzny Związkowego przez osoby, które podpisały akt sprzedaży Piasta (dyrektor Biura ma prawo podpisania samodzielnych decyzji finansowych jednorazowo do wysokości 500 tys. Kč, zobowiązania finansowe przekraczające tę kwotę podejmuje po uprzedniej akceptacji ZG PZKO). Regulamin Wewnętrzny Związkowy jest dopełnieniem Statutu.

Dalsze działania w sprawie odzyskania Piasta przesunęły się do roku 1999.

(Wyjęto z opracowania inż. Haliny Gawlas „Sprawa hotelu Piast” przedstawionego na XIX Zjeździe PZKO 10.11.2001 w Kocobędzu.)

